

ZWOLLEI HARANGSZÓ

VIII. évf. 2025/4-5

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen-Assen-Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

**A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium megbízásából szerkeszti:
dr. Hermán M. János,
Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád,
Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.**

Szerzők, munkatársak: Albertje Alkema-ten Hoeve, Christa Meindertsma Liza Faken,

Csanády Ágnes, Ivády Zsuzsa, Jáki Sándor Teodóz, Hurta Hajnalka, Juhász Kristóf István, Kalocsai Richárd, Kelemen Attila Csongor, Kiss Judit, Marton-Gazdag Rita, Orbán István Dániel, Orbán Orsolya, Rostás Kriszta Tímea, Sólyom Uzonka, Szakács F. Sándor, Szilágyi Anna, Tápai Katalin, Téglásy Sándor, Tőkés László, dr. Varga Pál. Lapzártá: 2025. IV. 2.

Áldás, békesség!

MINDEN IDŐBEN

 Magyarországi Református Egyház

Istentiszteleteinkre és a szeretetvendégségekre mindenkit tisztelettel várunk!

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Egyházközségünk vezető lelkésze: drs. Kelemen Attila Csongor. Missziói lelkipásztor: dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Bekebelezett lelkész: Sólyom Uzonka Lilla, aki az új vianeni gyülekezetben végzi a szolgálatokat. Egyházközségünk hivatali ügyvitelét dr. Hermán M. János intézi. Presbiterek: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta Timea, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lídia és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czimbalmos Klára, Kiss-Szászi Tünde, Marci Márió és Truczka Adrienn. Gyermekfoglalkozás: Rohaan Éva vallástanár – Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva vallástanár. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasószerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila. A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle Info: jhermanm@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban>

Honlap: <https://zwolleireformatus.nl/-->

Zwollei Harangszó: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Az éves ige, amely vezérfonalként fog szolgálni 2025-ben a 103.

Zsoltár 5. verse:

„Betölti
javaival
életedet,
megújul
ifjúságod, mint
a sasé.”

Hisszük, hogy a fiatalokat a középpontba helyezve, magunkban is újra megtaláljuk az örök fiatal, aki kíváncsiságával, felfedezővágyával aktív szerepet fog vállalni az Ifjúság Évében.

Albertje A. H. H.

„Ezért tehát,
testvéreim:
mi nem a
rabszolganő,
hanem a szabad
asszony
gyermekei
vagyunk.”

Pál levele a galatákhoz
4. fejezet 31. vers

✶ Magyarországi Református Egyház

Istentiszteleteink kijelölt dátumai a 2025-ös évben:

Január 12 vasárnap, keresztelés. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor és Hermán M. János

Február 2. vasárnap, d.e. 10 óra: nt. Kelemen A. Csongor live stream szolgálata Bethelkerk, Urk

Február 9 vasárnap. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor.

Március 9 Böjtfővasárnap, úrvacsoraosztás. Közgyűlés.

Úrvacsorai kenyér és bor felajánlása: Kiss-Szászi Tünde, Némethy Csaba és Carla részéről.

Április 13 Virágvasárnap. Istentisztelet. Szolgált nt. Kelemen Attila Csongor

Április 18 Nagypéntek Jeles üdvtörténeti nap. Emlékeztetés céljával jelöljük

Április 20 Húsvét első napja, a hónap harmadik vasárnapja Szolgált nt. Kelemen A. Csongor

Április 21 Húsvét második napja, úrvacsoraosztás, Szolgált nt. Kelemen A. Csongor

Május 11 vasárnap Istentisztelet

Május 29 Áldozócsütörtök. Krisztus Urunk mennybemenetelének napja. Emlékeztető

Június 8 Pünkösd első napja Istentisztelet. Úrvacsoraosztás, Szolgált nt. Kelemen A. Csongor

Június 22 Testvértalálkozó Zeewolde. Istentisztelet. Igét hirdet: Dr. Albert András. Úrvacsoraosztás: Paál Károly

Július 13 vasárnap Istentisztelet. Szolgált nt. Lészai Róbert székelykocsárdi lelkész /Kampen/

Augusztus 10 vasárnap Istentisztelet

Augusztus 20 szerda, Szent István napi nemzeti ünnepünk Emlékeztető

Augusztus 24 Újkenyér. Ökuménikus istentisztelet Hága,

Szeptember 14 vasárnap

Október 12 vasárnap

Okt. 31 Péntek. Emlékeztető

Nov. 9 vasárnap Istentisztelet

Nov. 30 Advent első vasárnapja. Istentisztelet-Úrvacsoraosztás

December 14 a hónap második vasárnapja

December 26 Karácsony másodnapja. Úrvacsoraosztás. Ünnepe a gyermekekkel.

A kárpátaljai gyülekezetek számára is hirdetünk gyűjtést. Bankszámlánkra is lehet adományt küldeni!

Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente, Zwolle

VIANEN

Szolgálati rend az Új Vianeni Gyülekezetben

Nagy szeretettel várunk istentiszteletre felekezettől függetlenül mindenkit, alkalmainkat kávézással, kötetlen beszélgetéssel zárunk. ---- Van harte welkom aan iedereen bij de Hongaarse erediensten die met informeel samenzijn afgesloten worden.

Helyszín (NEM A MAGYAR OTTHON, mert az nagy sajnálatunkra jelenleg használhatatlan, a magyarság megítélése szerint sajnos veszett fejsze.

„Nem tudjuk megbocsátani, ha valaki önként elvégzi azt, amit mi tudatosan elmulasztottunk. Ravasz László.) **hanem:** Vianen, Langeweg 6b (Sportpark

Blankensteijn, BOM gebouw). Szolgálattévő lelkipásztor, a Vianen környéki hívek kérésére és a

Zwollei Egyházközség megbízásából: nt. Sólyom Uzonka Lilla Email: s.uzonka@gmail.com / Tel: +31 6 199 86 225

Ighirdetések szolgálati rendje 2025 folyamán Vianenben, ahol jelenleg Sólyom Uzonka Lilla református lelkipásztor tart istentiszteleteket a Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Magyar Református Egyházközség presbitériumának a megbízásából az alábbi rend szerint:

Istentiszteletek kezdete: 11.00 óra.

Dátumok: január 19, február 16, március 16, **április 13**, május 25, június 15, szeptember 28, október 26, november 23, december 21.-

Igazán református keresztyén egyház ott van, ahol az élő Ige összeköt bennünket. Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk!

Isten kegyelme ott is működik, ahol emberileg nincs remény vagy látható út. Ő minden képzeletet képes felülmúlni!

A Zwollei Magyar Református Egyházközség 2024 december 13-15 napjain missziói konferenciát szervezett a jövő egyházáról, mintegy nyolcvan résztvevővel. Az alapvető kérdés: Bízunk a hit megtartó erejében vagy elveszünk? A tanácskozás üzenete: Mindenek ékesen és jó renddel legyenek (1 Kor.14:40)

„Mindenek ékesen és jó renddel legyenek!”
1Kor 14,40
Missziói Konferencia
Zwolle, 2024. december 13-15.
Téma: Egyház a diaszpórában
Program: könyvbemutatók neves szerzőktől, zenei előadások, történelmi és teológiai eszmecsere, istentisztelet, áhítatok

Péntek, dec. 13. – 16 ⁰⁰ -19 ³⁰	Szombat, dec. 14. – 9 ³⁰ -20 ⁰⁰	Vasárnap, dec. 15. – 10 ⁰⁰ -15 ³⁰
Helyszín: Lutheránus templom, Koestraat 2-4, Zwolle	Helyszín: Lutheránus templom, Koestraat 2-4, Zwolle	Helyszín: Plantagekerk, Ter Pelkewijkstraat 17, Zwolle

Belépés: A részvétel ingyenes, adományokat szívesen fogadunk.
Szervezők: Hollandiai Magyar Református Gyülekezetek - Hollandiai Mikos Kelemen Kör
Mindenkit szeretettel várunk! Jelentkezés: E-mail: jhermann@gmail.com

Program:
Bookpresentaties van gereformeerde auteurs,
Musikale optredens,
Historische en theologische uitwisselingen, godsdiensten

Védlő:
13 december 14⁰⁰-15⁰⁰
Locatie: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle
Zaterdag
14 december 9³⁰-20⁰⁰
Locatie: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle
Zondag
15 december 10⁰⁰-15³⁰
Locatie: Plantagekerk, Ter Pelkewijkstraat 17, Zwolle

Tungang: Doodsonne is graai, doudsonne vanden geroandson.
Organisatie: De Hongaarse Protestantse Gemeente van Zwolle, Vianen, Den Haag, Rotterdam en Amsterdam. De Vereniging Mikos Kelemen Kerk in Nederland. Iedereen van harte is welkom!

Aanmelding:
E-mail: jhermann@gmail.com

A roll-up hirdetőt Truczka József presbiter testvérünk és családja ajándékozta. Grafika: Szomor Attila

Az Egyház jövője a diaszpórában/ szórványban. A hollandiai magyarok keresztyén hitének gyakorlása: kérdés, probléma, kihívás-elhívás, lehetőség!(!?)
“Tunya álmainkat jég verte /S még a Templomot se építettük föl. /Helyünkön meg nem tudtunk állni /S ide kerültünk, ez kezdeti átkunk, /--- Árvult, de mégis győzedelmes fajta: /--- S elveszünk, mert elvesztettük magunkat.”
- Ady Endre: A szétszóródás előtt

A ZWOLLEI EGYHÁZKÖZSÉG ESEMÉNYEI, HÍREI

Közgyűlés. Meghívó a közgyűlést előkészítő presbiteri gyűlésre és közgyűlésre. - Kimenő: 2025/9- Dátum: 2025 január 21. **Közgyűlés dátuma: 2025 márc.9.-**

Napirendi pontok:

1) Lelkészi jelentés: Hermán M. János. Súlyom Uzonka: vianeni gyülekezeti szolgálat. Misszió, katekizáció, családlátogatás, lelkiség: Kelemen Csongor Attila.

KCS: Idén - két konfirmándusunk van: Rigmányi Rihána és Szilágyi Áron, konfirmáció talán jövő év virágvasárnapján. Jó lenne velük februárban találkozni, utána online órákat tartani. Istentiszteleti időpontok elküldve a HMSz-nek meghirdetésre.

2) Pénztárkönyvi jelentés: bevételek, kiadások, perselypénz, egyházfenntartás: Rostás Kriszta Tímea. A pénzügyi beszámolót 2025. március 9-i előtt elküldik az ellenőröknek.

Teendők:

a) **Stratégia a hívek megtalálására, hívogatására, istentiszteleti életbe való bekapcsolására.**

b) A családlátogatási listát HMJ elküldi a presbiterieknek is, megvalósítás ahogy lehet, lelkésszel együtt vagy külön-külön.

c) Gyülekezeti kirándulás szervezése Brüsszelbe vagy Londonba. >> KCs: felveszi a kapcsolatot a brüsszeli gyülekezet l.p.-ával időpont egyeztetés végett. — KCs felveszi a kapcsolatot a brüsszeli l.p.-al egy kihelyezett istentisztelet megbeszélésére.

d) **SzÁ:** Felajánlja a következő online gyűlés megszervezését Teams-en.

e) **Köv. presbiteri gyűlés dátumáról később határozunk.**

HMJ: imával és áldással zárja a gyűlést.

Hitelesítők: Kelemen Attila Csongor lp. és Urbán Ákos gondnok

Online Teams alkalmazással, 2025. Jan 26. Jegyzőkönyvvezető: Szilágyi Árpád

A.B.F.R.A.

Halottaink a 2025. esztendőben.

Isten velünk viszontlátásra!

Dr. Véber Gyula, Malden. Varga Dezső, Zilah. Dr. Sándor Zsuzsanna, Nagyvárád.

Elhunyt testvéreink emlékét kegyelettel őrizzük. *Wij houden hen in onze herinnering. R.I.P.!*

.Horváth Piroska: In Memoriam

Dr. Véber Gyula - * Kapoly, 1929. augusztus 25 † Malden, 2025. március 19

Oránia-Nassau Rend tisztje - Magyar Érdemrend polgári tagozatának tulajdonosa, Magyar Lovagi Rend lovagja, Véber-Gasparovics Gizella özvegye

A hamvasztási szertartás zárt körben történik. A búcsúszertartás távolról is követhető a következő linken:

<http://www.meekijken.online> ezzel a személyes kóddal: 2503.

A ZWOLLEI EGYHÁZKÖZSÉG ÉVES BESZÁMOLÓJA

Kedves híveink! Az alábbiakban, közgyűlési határozat alapján, közzétesszük a 2024-es évről feljegyzett jelenléti és a perselyes adakozási adatainkat.

*****Az önkéntes egyházfenntartói járulék ajánlott összege címenként 60, azaz hatvan euró. *****A 2024 januári istentiszteleten a jelenlét: 35 lélek, perselypénz: 95 euró--/februári jelenlét 28 lélek; Pp. 61 euró. - Március 10-én a jelenlét: 35 lélek, Pp. 126, 45 cent—Március 31 Húsvét. Jelenlét: 40 lélek. Pp. 100, kereken száz euró. Jelenlét ápr. 14-én: 31 lélek, Pp. 166.20 azaz százhatvanhat euró és húsz cent. Május 12: 21 lélek, Perselypénz 82 euró. Május 19, Pünkösöd: Jelenlét: 50 lélek és 175 euró volt a perselypénz. Június 9: Jelenlét: 20 lélek. Perselypénz 56 euró—Zeist, szabadtéri istentisztelet. 77 lélek és 202 euró volt az adakozás. – Zwollei istentisztelet 2024 július 14: 30 lélek, és 50 euró pp. — Augusztus 12. istentisztelet: 32 lélek, a pp. pedig 125 euró. – Szeptember 8: jelenlét 38 lélek, a perselypénz pedig 265 euró. Október 13-án a lélekszám 34, a pp. -- Október 13-án a lélekszám 34, a pp. Összege: 125 e. November 10-én: perselypénz összege 120 euró, jelenlét: 46 lélek. Advent második vasárnapján a jelenlét 41 lélek, perselypénz összege 117 euró. December 13-14 áhítatok 3X, összesen 61 lélek, perselypénz 200 euró; December 15, a 121. istentisztelet, Plantagekerk, résztvevők: 37 lélek, pp. 184 euró. December 26, Karácsony másodnapja: Jelenlét 36, pp. 132 euró.—**2025 január 12-i istentiszteleten a jelenlét: 102 lélek.** Perselypénz a gyülekezet javára: e: €156,45, a kárpátaljai gyermekeknek pedig 200 euró, és ezt az összeget a kolozsvári Gondviselés Alapítvány juttatja célba.

Weblap nézettsége az 2024-es évben

Idén 6835 oldalmegtekintés volt / (2023: 7908) és 4708 látogató (2023: 5098)./ A legnézettebb oldalak a következők voltak (a nyitólapon kívül): Rólunk (Nyitólap): 1365; Levensbeschrijving – Voorstelling van Edina Hadnagy: 500; Tudom, hogy Jézus él (dal és dalszöveg): 301; Magyar nyelvű protestáns gyülekezetek Hollandiában: 294; Urbán Ákos gondnok testvérünk köszöntő és megnyitó beszéde Zwollében a Konfirmációs kikerdezés alkalmával: 154.-----A látogatók országa szerint továbbra is jóval sikeresebb a célközönség elérésében a webloldal, mint a Facebook oldal: 2388 megtekintés érkezett Hollandiából, 2134 Magyarországról és 911 Romániából. Számomra nehezen megmagyarázható okból az USA-ból érkező megtekintések száma volt még magas (673).

Facebook

A követők száma 1154 volt december 31-én. A Facebookon a Romániából bejelentkező követők száma aránytalanul magas a weblaphoz képest (54,4%), ezt kb. egyenlő arányban követi Magyarország (18,9%) és Hollandia (18,2%). A többi ország részará-

nya elenyésző. Azon városok listáján, ahol a legtöbb követő él, Hága és Zwolle szerepel csupán Hollandiából (mindkettő 2,3%-kal). ---- A férfiak (52,5%) és nők (47,5%) aránya nagyjából kiegyensúlyozott. Életkort tekintve az oldalt megtekintő aránya férfiaknál/nőknél mintegy 7%, 45-54 éveseké 13%, 55-64 között mintegy 9% és a legmagasabb (mintegy 17%) a 65+-osok aránya. ----A megtekintések száma 16.600 körül volt és ezzel az év során mintegy 4.200 embert sikerült elérni. Ezen látogatásokból igen magas volt azon megtekintések aránya, ahol a látogató valamit csinált is a tartalommal (lájkolta, hozzászót vagy megosztotta), mintegy 2.500 interakcióról számol be a Facebook.

Legnagyobb nézettsége a következő alkalmaknak volt: október 13-i istentisztelet: 2.025 megtekintő; december 8 istentisztelet, diakónus avatása: 1.497 megtekintő; szeptember 14, istentisztelet: 1.485 megtekintő. Beszámoló a missziói konferenciáról, december 13-15: 1.189 megtekintő.

Összeállította Téglásy Sándor webmester

Igehirdetés, kereszteleés, 2025. január 12

Igehirdetés: Kelemen Attila Csongor, 2025. január 12.

ZWOLLE 2025. január 12. kereszteleési istentisztelet, szolgált nt. Kelemen A. Csongor és Hermán M. János

Kereszteleésre készülve, Zwolle, 2025 január 12

Igehirdetés, keresztelés, 2025 január 12

Előadás: MISSZIÓI IGEHIRDETÉS

HOLLANDIÁBAN

Kelemen Attila Csongor

“Nem mindig lehet megtenni, amit kell, de mindig meg kell tenni, amit lehet.” Bethlen Gábor

Jelen előadásom egy 10 évvel ezelőtt végzett kutatásnak és mesteri dolgozatnak az eredményeit mutatja be, úgy hogy közben az elmúlt évek távlatából és tapasztalatai felől is tekintek a feltett kérdésre. A kutatást akkor végeztem, amikor a kolozsvári Teológián végzett tanulmányaim befejezése előtt egy évet töltöttem a kampeni Teológián a „Missionaire gemeente” – „Missziói gyülekezet” nevű egyéves mesteri képzésen Stefan Paas vezetése alatt.

A dolgozatom címe hollandul ez volt: *„Toerustend prediken – ontwerp van een predikingsmodel voor holistische missie”* – Előbb az alcímet fordítom: „Egy holisztikus misszióhoz szükséges igehirdetés tervezete”. A címnek fordítása valamivel nehezebb, mert a „toerusting” kifejezés hollandul „felkészítést, felszerelést, kiképzést” jelent, és gyakrabban használják egyházi berkekben, például akkor, amikor gyülekezeti tagokat bizonyos feladatok elvégzéséhez látják el megfelelő ismeretekkel, készségekkel (szépen talál ez a kifejezés az Efézus 6-beli hívő fegyverzethez). Magyarul viszont inkább a „missziói igehirdetés” kifejezést használom. A következőkben pedig világossá teszem, mit értek ez alatt.

Dolgozatomnak a fő kérdésfelvetése ahhoz a tényhez kapcsolódik, hogy a prédikáció hagyományos szemlélete (amely egy keresztyén gyülekezet számára, egy vasárnapi istentisztelet során hangzik el) csak korlátozottan használható missziói eszközként, mivel a prédikáció csak korlátozott mértékben éri el a nem hívőket. Egyszerűen fogalmazva, nem hívő emberek igen ritkán fordulnak meg istentiszteleteken, esetleges kivételt a temetések, esküvők vagy egyéb alkalmi

istentiszteletek képezik, melyeknek missziói, evangelizációs potenciálja köztudott a homiletikai és gyakorlati teológiai irodalomban. A közönséges vasárnapi istentisztelet prédikációját viszont hiába irányítjuk nem hívők füléhez, szívéhez, hogyha nincsenek jelen. Tudatosan fogalmazok most minden árnyalat nélkül, nyilvánvaló, hogy a vasárnap jelenlévő gyülekezet komplexitásával is számolni kell, viszont egy merőben szekularizált, posztkeresztyén Európában számolni kell azzal, hogy emberei tízmilliói csupán közvetve hallották az evangéliumot, és sosem a gyülekezeti prédikáció révén.

Általában véve tehát kiindulhatunk abból, hogy a vasárnapi istentisztelet igehirdetése korunkban és kultúránkban csupán csekély evangelizációs potenciállal bír. Dolgozatomban viszont amellet érvelek, hogy nagy missziói potenciállal bír, hogyha ez alatt a kifejezés alatt azt értjük, hogy a prédikáció felébreszti az istentiszteleten jelen levő igehallgatók missziói tudatát, annak érdekében, hogy saját környezetükben váljanak misszionáriusokká. Ehhez pedig az tartozna, hogy a prédikáció nem merülne ki az ember személyes üdvösségét megcélzó jó hír hirdetésében, sem a hívő ember életére vonatkozó erkölcsi tanításban (stb.), hanem mindig annak a küldetésnek a dimenziójában kell, hogy történnie, amit az Úr Jézus közvetlenül mennybemenetele előtt adott tanítványainak: *„elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek a nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazokat a parancsolatokat, amiket én adtam nektek. És íme, én veletek maradok minden napon a világ végezetéig.”* (Máté 28: 19) Az elmúlt évtizedek missziológiai irodalma nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a misszióit visszahelyezze az egyház egyik legfőbb céljai, hivatásai közé, annak tudatában, hogy az egyház így módon részt vesz Istennek a világért végzett üdvtervében (Missio Dei). Ez a részt vétel pedig nem csak a különféle hivatások (apostolok, próféták, evangélisták, pásztorok, tanítók, v.ö. Efézus 4: 11) osztályrésze, hanem az egész gyülekezeté (ezt nevezi a missziológiai szakirodalom „holisztikus misszióknak”). Ezért szükséges a gyülekezetben ezt a hivatástudatot az igehirdetés útján is felébreszteni, megerősíteni.

1. MISSZIÓI IGEHIRDETÉS – A SZENTÍRÁS SZEMSZÖGÉBŐL

Dolgozatomban példaként először Jézus és az apostolok igehirdetési gyakorlatát vettem. A jézusi igehirdetést merőben meghatározza a hit is és a cselekedetek harmóniája („eredj el, és te is úgy cselekedjél”), amit elsősorban, mint testté lett Ige Ő maga is példáz. Az apostolok igehirdetési gyakorlatából a krisztocentrikus jelleget emeltem ki (üdv történeti vonatkozásban, valamint az egyház, mint Krisztus teste vonatkozásában), ugyanakkor a világ iránti kettős viszonyulást (elkülönülés-felelősség, identifikáció-transzformáció szópárok kapcsán). Ezekből a példákban egy misz-

sziói igehirdetés következő jellemzőkkel bír: 1. Isten üdvörténeti cselekvését hirdeti a hallgatónak. 2. Az igehirdető saját személye is részese, tanúja kell, hogy legyen ennek az üdvörténetnek. 3. Az igehirdető az igehallgatót induktív módon szólítja fel arra, hogy ebben az üdvörténetben aktívan részt vegyen. 4. Tudva, hogy ennek a tanúságnak hármass szerepe van: Istent dicsőíti, a felebarátot keresi, a hívő személyes hitét mélyíti.

2. MISSZIÓI IGEHIRDETÉS – AZ IGEHIRDETŐK SZEMSZÖGÉBŐL

Tíz évvel ezelőtt ezt a feltevést úgy próbáltam igazolni, hogy a (homiletikai, missziológiai, ekkleziológiai) irodalmi kutatás mellett meglátogattam Hollandiában néhány olyan gyülekezetet, mely kimondottan missziói identitással, hivatással rendelkezik, és interjúkat készítettem vezetőikkel, meghallgattam prédikációikat, azt a kérdést feltéve, hogy mennyiben alkalmazzák már eleve tudatosan, vagy nem tudatosan ezt a fajta igehirdetést. Két gyülekezetet látogattam meg Hágában, kettőt Amsterdamban és egyet Goudaban. Mind az öt gyülekezet meglehetősen új gyülekezet, 2000 és 2010 között alapították, nem a történelmi egyházakhoz tartozó gyülekezetekként (bár néha azok szárnyai alatt megalakult „pionír gyülekezetekként”). Érdekes az, hogy bár „missziói” gyülekezetek kerestem, egyes gyülekezetek nem is nevezték magukat kimondottan „missziói gyülekezetnek”, ugyanis a missziót olyannyira az egyház szerves részének tartják, hogy majdmajd pleonazmusnak tartották ezt a kifejezést.

Az alábbiakban a terepmunka néhány jellemző észrevételét említeném meg: Az interjúk során igyekeztem az igehirdetőket arról kérdezni, hogyan látják a missziós kultúra kialakítását a gyülekezetükben a prédikáció által. Ehhez néhány segédkérdés fonalát használtam: *miért, hogyan, mit, ki, kinek?*

Miért prédikálnak? A prédikáció eszköz, nem cél. Azért prédikálnak, hogy az emberek meglássák Jézust, megismerjék Őt, és ezután kövessék Őt a tanítványságban. Azért prédikálnak, hogy az emberek megértés, részesei Isten világra vonatkozó tervének.

Hogyan prédikálnak? A többség szerint fontos, hogy a prédikáció egyértelmű és felelősségteljes igemagyarázatra épüljön, holisztikus szemlélettel a Biblia egészére. Sok interakciót keresnek a hallgatósággal. Kifejező, szemléltető módon prédikálnak. Egyszerű nyelvezetet használnak. Humorral és ironiával élnek. Induktív módon építik fel a prédikációt.

Mit prédikálnak? A prédikátorok úgy vélik, hogy prédikációikban bizonyos gondolatok különösen hangsúlyosan jelennek meg, például: Isten országa, Jézus mint a történelem középpontja, és hogy Istennek terve van a világgal. Ezek a jellemzők nem csak az interjúkból, hanem a megvizsgált prédikációkból is nyilvánvalókká váltak.

Kik az igehirdetők? A közösség tagjai közül valók (néhányan közülük beköltöztek azok közé az emberek közé, akik a célcsoportjukat jelentik, például hátrányos helyzetű negyedekbe). Ugyanakkor Istenhez tartoznak, és tudatában vannak annak, hogy példaként szolgálnak a gyülekezet számára.

Kik a célcsoportjuk? Az általam vizsgált összes gyülekezet kettős célcsoporttal rendelkezik: keresztények és nem keresztények. Ennél a kérdésnél vált nyilvánvalóvá, hogy a kimondottan missziói identitással rendelkező gyülekezetekben a célcsoport jóval összetettebb, mint egy hagyományos gyülekezet esetében. Ez pedig az igehirdetés milyenségét is merőben befolyásolta, hiszen inkluzív, evangelizáló prédikációról is volt szó.

3. MISSZIÓI IGEHIRDETÉS – A HALLGATÓK SZEMSZÖGÉBŐL

Végül pedig az igehallgatókkal is végeztem egy kis méretű felmérést (50 résztvevő), melynek az volt a célja, hogy rávilágítson arra a kérdésre, mennyire befolyásolja az igehirdetés a saját missziói tudatukat.

1. *Tagja-e ennek a gyülekezetnek?* 96% - igen – 4% - nem – (Egy gyülekezetben nem is hallottak arról, hogy „tagság”)
2. *Hogyan lett tagja ennek a gyülekezetnek?* 56% - tehát a legtöbben személyes kapcsolatok révén.
3. *Mi a legfontosabb az ön számára a gyülekezetben?* A legtöbb válaszadó számára a közösség a legfontosabb (38 fő, több mint 75%). Ezt követik az istentiszteletek/összejövetelek, a gyülekezet által közvetített üzenet, végül pedig a prédikáció (31%).
4. *Aktív személynek tartja magát a gyülekezeti életben?* Igen – 71%.
5. *Mi a legfontosabb eleme az istentiszteletnek?* 35-en a közösséget, 31-en a prédikációt jelölték meg.
6. *Mi a legfontosabb a prédikációban?* 37-en az inspirációt, 25-en a reményadást, 23-an a tanítást, 5-en a tanúságtételt tartják a legfontosabbnak.
7. *Mi az ön szerepe keresztényként a világban?* „Világosság lenni, Krisztust megmutatni; Isten szeretetét tükrözni; Másokat Jézushoz vezetni.” Ezek a válaszok egy fejlett missziós identitás meglétét igazolják.
8. *Mi készíti arra, hogy ezt a szerepet betöltse?* Bibliai meggyőződés – 31; Kapcsolat a gyülekezeti tagokkal – 27; Prédikáció – 20; Kapcsolat a vezetőkkel – 17.
9. *Hogyan látja gyülekezetét 10 év múlva?* – Több embert bevonni; Szorosabb közösség; Mélyebb

hit; Amsterdam megmentve; Isten szeretetét láthatóvá tenni. Ezek a válaszok is azt mutatják, hogy a válaszadók felelősséget éreznek a világ iránt.

A felmérésből az válik nyilvánvalóvá, hogy a legtöbb gyülekezeti tag erőteljes missziói tudattal rendelkezik, azonban a missziói igehirdetés nem elsődleges eszköze e tudat kialakulásának nem elsődleges eszköze. Fontosnak bizonyulnak a másokkal, és a Krisztussal való személyes kapcsolatok.

Végkövetkeztetésképpen, a dolgozatom fő kérdéseit megválaszolandó:

Miért van szükség missziói igehirdetésre? Mert a jelenlegi kontextus posztkeresztény, posztkereszténység és posztmodern. Mert az egyház fő fókuszának Isten missziójára kell irányulnia. Mert Isten missziójában való részvétel az egész egyházat igényli. Mert sok gyülekezetben a prédikáció ritkán, vagy egyáltalán nem éri el a nem-keresztényeket. **Mi a missziói igehirdetés?** Olyan igehirdetés, amely a hallgatót tudatos részvételre hívja Isten üdvtörténetében, missziójában. Ezt néhány felkészítő elem révén valósítja meg: példamutatás, motiváció, transzformáció, indukció, az üdvtörténet holisztikus szemlélete. **Létezik-e missziói igehirdetés a kimondottan missziói gyülekezetek a gyakorlatában?** Igen, de ezt nem tekintik a missziós kultúra kialakulásának fő okaként egy adott gyülekezetben.

A kutatás során világossá vált számomra, hogy a gyülekezet befelé és kifelé irányuló figyelme nem választható el egymástól. Technikai értelemben: az attrakció

nem létezhet inkarnáció nélkül, és fordítva sem. Ez pontosan bemutatja az evangélium kettős természetét: alkalmazkodást és átalakulást, azonosulást és transzformációt. Ha a prédikációval csak kifelé fordítjuk a gyülekezet tekintetét, elveszíti közösségépítő erejét, és fordítva is. Ha csak az egyik missziós modellre vagy az evangélium egyik vonására helyeznénk a hangsúlyt, nem vennénk felelősségteljesen részt Isten missziójában, hiszen vagy mindent a saját kezünkbe vennénk, vagy mindent Isten kezében hagynánk.

A missziói prédikációval arra inspirálhatjuk a gyülekezet minden tagját, hogy ne csak testvéreiket szolgálják, hanem azokat is, akik a gyülekezeten kívül vannak. Ez természetesen nem az egyetlen legitim igehirdetési forma, de egy tudatos és felelősségteljes módon alkalmazható eszköz. Ahogyan az egyik prédikátor az interjúban megfogalmazta: a prédikáció soha nem cél önmagában, mindig eszköz. A cél az lehet, hogy minden ember felismerje, része lehet Isten világra irányuló munkájának. A prédikáció tehát eszköz lehet, de maga a cél mindig Isten által valósul meg!

Végül is hálás vagyok azért, hogy, mint bebizonyosodott, a missziói igehirdetés hatékonysága nem mérhető egyszerűen. Ellenkező esetben ez ugyanis egy túlságosan technikai szemlélethez vezethetne. A cél az, hogy Isten munkája és az emberi részvétel közötti harmóniát és feszültséget fenntartsuk. A hit, kegyelem, Isten országa, misszió, egyház és igehirdetés körüli kérdésekben mindig kell, hogy legyen némi misztérium. Bethlen Gábor szavaival élve: *nem tehetünk meg mindent, amit kell, de mindent meg kell tennünk, amit lehet!*---**Drs.Kelemen Attila Csongor**

HÍREK HOLLANDIÁBÓL

KATOLIKUS SZENTMISÉK

SZENTMISE – EINDHOVEN---

ÁPRILIS 5, SZOMBAT 16 óra

Cím:Sint Joriskerk--Sint Jorislaan 51---5614AA
Eindhoven

HÁGA

ÁPRILIS 6, VASÁRNAP 12:30 óra: Szentmise

ÁPRILIS 10, CSÜTÖRTÖK, 19 óra: Lelkigyakorlat, Havas István atya

ÁPRILIS 11, PÉNTEK, 19 óra: Lelkigyakorlat, Havas István atya

ÁPRILIS 21, HÚSVÉTHÉTFŐ, 12:30 óra: Ünnepi nagymise, Havas István atya

Cím:Onbevlekt Hart van Mariakerk----
Bloklandenplein 15, 2594 CK Den Haag
REFORMÁTUS ISTENTISZTELETEK

ISTENTISZTELET - ROTTERDAM

Gebouw de Heuvel, Grotekerkplein 5, 3011 GC Rotterdam

ÁPRILIS 6, VASÁRNAP, 15 óra

Szolgáló lelkész: Van Bolhuis-Szabó Emőke--
Gyermekistentisztelet: Jonatán van Bolhuis
Kántor: Somogyi Angéla. További információk:

Van Bolhuis-Szabó Emőke, 078-6824873,
szaboemokeneszmely@gmail.com

és a gyülekezet Facebook oldalán: Rotterdami Magyar Református Istentisztelet

ISTENTISZTELET - AMSZTERDAM

Vrijburgkerk, Herman Gorterstraat 31, Amsterdam

ÁPRILIS 13, VIRÁGVASÁRNAP 13 óra--
Szolgáló lelkész: Paál Károly

Gyermekistentisztelet: Paál Ildikó---**Kántor:**
Somogyi Angéla

További információk: Paál Károly, 06-13170606, paal.karoly@gmail.com

és a gyülekezet Facebook oldalán: Amszterdami Magyar Református Istentisztelet

EGYHÁZ A VILÁGBAN

Holzhausen idén is vár! --- Holzhausen idén is vár! --- Holzhausen idén is vár!

A nyugat-európai magyar konferenciánk sora idén is a németországi Holzhausenben (Siegen közelében) kezdődik.

A Presbiteri Konferenciára – ápr. 11- 13. között - különösen a presbiteriumok tagjait és a diakónusokat hívjuk és várjuk!

A meghívott előadó, Sohajda Levente magyarországi lelkipásztor (Göncryszka), a gyülekezet-építés és a gyülekezeti élet, főbb vonásairól fog beszélni „Orando et laborando” címmel.

A résztvevők támogatásban részesülnek, így a teljes időre és teljes ellátással a díj 125 euró (két-ágyas szobában fejenként) és 150.- euró az egy-ágyas szobában. Lehetőleg szervezzünk csoportos utazást. Jelentkezési lap és a program megtalálható a következő honlapon: www.credo-hu-we.org

Az Ifjúsági Konferencia (EMEIK) ugyanott, idén is a Presbiteri Konferenciához kapcsolódik. Kezdődik már szombaton - ápr. 12.-én – este és nagypéntek reggeléig tart. Ennek külön értéke az, hogy a gyerekekkel és az ifjú-korúakkal külön foglalkozás is lesz és számukra kedvező árat is kaptunk a háztól.

Gyülekezetünk is támogatja anyagilag a fiatal résztvevőket. Az EMEIK idei témája: „Imával nyert csaták”.

E konferencia teljes programja és további tudnivalók olvashatók ezen a honlapon: <http://church.lutheran.hu/emeik>

Jelentkezni az Ifjúsági Konferenciára és a Presbiteri Konferenciára márc. 12.-ig lehetett. További tájékoztatás a lelkipásztoroknál, **különösen** Van Bolhuis Szabó Emőke lelkipásztor testvérünkénél. **Hollandiából** eddig 13 személy jelentkezett: Urbán Ákos, Urbán Káta Emőke, Marci Mária, Hermán M. János, Hannie Hermán-Mostert, Van Bolhuis Szabó Emőke, Van Bolhuis Jonatán, Van Bolhuis **Gábor**, Bornai Szilveszter, Kővári Anna és gyermekeik Rúben, Náthán és Ilka

Zwolle, 2024 december 14: a Hollandiai Magyar Református Egyház megalapítása

Holzhausen, 2025 április 24: a hollandiai résztvevők

GRONINGEN

Van den Akker-Pap Noémi vagyok. Itt élek Groningenben a férjemmel és 2 gyerekemmel (Benjámín 7 éves, Eszter 3 éves). Össze szeretnénk hozni itt egy magyar iskolát (olyasmit, ami már Den Haagban 19 éve működik) az itteni magyar családokkal. Arra szeretném megkérni, hogy küldjék ki az alábbi linket minél több magyar családnak, hátha lenne egy pár érdeklődő.

<https://forms.gle/LmxhStVmeQRsCnnW6>

Köszönettel és sok szeretettel,
Noémi

Húsvét dátumának egységesítésére szólított fel Ferenc pápa

A húsvét állandó közös időpontjának meghatározására szólította fel Ferenc pápa a keresztény egyházakat az ökumené szellemében vasárnap.

Húsvét dátumának egységesítésére szólította fel a keresztény egyházakat Ferenc pápa---Fotó: AFP/Alberto Pizzoli - 2025. január 26.

„Szerencsés véletlen, hogy ebben az ökumenikus jubileumi évben a húsvétot a Gergely- és a Julián-naptárban ugyanazon a napon ünnepeljük” – mondta a pápa szombat este a beszéde átirata szerint.

„Ismét felszólítok minden keresztényt, hogy ezt az egybeesést úgy értelmezze, mint egy felhívást, hogy a közös húsvéti dátummal tegyünk döntő lépést az egység felé – mondta a pápa. – Fedezzük fel újra a hit közös gyökereit, őrizzük meg az egységet.”

A húsvétot nem mindig ugyanazon a napon ünneplik minden keresztény egyházban. Húsvétvasárnap idén mindkét naptár szerint április 20-án lesz.

Ferenc pápa megújította korábbi felhívását, kérve, hogy minden keresztény tegyen lépéseket húsvét egy közös napon történő megünneplésére.

Ezt azért kérte, mert gondviselészerűen az idei szent-év során a különféle keresztény felekezetek egy napon ünneplik húsvétot Hirdetés – írta a Vatican News magyar nyelvű honlapja. A pápa megköszönte az anglikán, a többi keresztény felekezet, az ortodox és keleti egyházak képviselőinek jelenlétét. „Mindannyian, Szent Pálhoz hasonlóan, találjuk meg reményünket Isten megtestesült Fiában, és ajánljuk fel azt másoknak, ahol a remény elhalványult, ahol életek törtek össze, vagy a szíveket elnyomták a viszontagságok. Jézusban a remény ugyanis mindig lehetséges” – mondta a katolikus egyházfő. Homíliájában Jézusnak a testvére halálát sirató Mártához intézett kérdésével elemezte: Hiszünk-e az ima erejében, hogy az Úr valóban élteti szívünk szándékát, a testvéri összetartozást? „Lázár feltámasztásának evangéliumi történetében a gyász nehéz pillanatában Márta megvallja, hogy Jézus

bármit is kér az Atyától, megadja neki. Ő pedig, aki önmagát nemcsak a „feltámadásként” nyilatkoztatja ki, hanem annak igazolására életre kelti a negyednapos halott Lázárt, megkérdi Mártától: „Hiszed-e ezt?” (Jn 11,26). Ez a rövid és elkötelező kérdés azt tanítja, hogy életünk legvigasztalanabb pillanataiban sem maradunk remény nélkül, mert Jézus éppen azt tanítja, hogy a remény mindig újjászületik, mert ő fel-emel minket a halál hamvaiból is és erőt ad ahhoz is, hogy folytassuk életünk útját” – számolt be a Vatican News. Ferenc pápa az 1700 évvel ezelőtt egyöntetűen és közösen megvallott niceai hitvallásra emlékeztetett, amelyet ma is együtt vallanak a keresztények, egyéb megosztottságok ellenére. Mint a pápa fogalmazott, a közösen vallott hit egyszerre értékes adomány és kihívás is. Az évforduló nemcsak történelmi emlékezés, hanem növekvő közös tanúságtétel, amiért is ápolni kell egymás közt a kölcsönös barátságot.

Forrás: <https://kronikaonline.ro/kulfold/ferenc-papa-a-katolikus-egyhaz-kesz-elfogadni-a-husvet-kozos-datumat>

“Mit fogsz tenni Szent Fiam?” – csodálatos csángó ének a Nagyhétre

Virágvasárnapkal kezdetét veszi a Nagyhét: talán nincs még egy olyan meghitt, személyes elbeszélése a történetnek, mint a moldvai csángómagyarok népéneke, az Aranyimiatyánk.

Mária fiát kérdezi, mi fog vele történni az elkövetkező napokban, Jézus pedig válaszol édesanyja kérdéseire. Fájdalmas, megható és egyben dicsőséges párbeszéd zajlik kettőjük között. A történet már „virágvasárnapon” kezdődik, vagyis virágvasárnap előestéjén, ami előtt Jézus bevonul Jeruzsálembe. A cím az ismert Mi-atyánk szövegéhez nem kapcsolódik. Az „arany” jelző viszont utal a történet fontosságára. Egy édesanyja és fia sorsfordító események sorozata előtt áll. Ezt énekl meg Danguly Réka, akit Csibi András kísér orgonán.

<https://youtu.be/srGPhrzj5oY?list=RDsrGPhrzj5oY>

Az ima egyik legszebb formáját Erdélyi Zsuzsanna találta meg a Palócföldön 1974-ben. Huszonnégy évvel később, 1998-ban Jáki Sándor Teodóz OSB karvezető, tanár gyűjtötte össze Moldvában.

Jegyzi: Marton-Gazdag Rita 2025. 04. 13.

Forrás: <https://777blog.hu/2025/04/13/mit-fogsz-tenni-szent-fiam-csodalatos-csango-enek-a-nagyhetre/>

Aranymiatyánk

Virágszombaton este Mária fiát kérdezte,
Jövő héten, mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?

Virágvasárnapján mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor anyám király leszek,
Jeruzsálembe bémegyek.

Még nagy hétfőn mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor, anyám, beteg leszek,
A templomba nem mehetek.

Hát nagykedden mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor anyám vándorolok,
Az utcákon le s fel járok.

Nagyszerdán mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor anyám hamis Júdás
Engem harminc pénzért elád.

Nagycsütörtökön mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Anyám getszemányi kertbe,
Fenn az olajok hegyikbe.

Jézus a getszemányi kertbe,
Fenn az olajfák hegyikbe,
Térgyden állva imádkozik,
Piros vérvél izzadozik.

Nagypénteken mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor anyám egy keresztre,
Fel leszek én majd feszítve.

Te a keresztnél alatt leszel,
Szent keziddel el nem érhetsz,
Szent keziddel el nem érhetsz,
Szűz öledbe le nem vehetsz.

Nagyszombaton mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor anyám koporsómba,
Bészállok a gyászos sírba.

Húsvét napján mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz művelni?
Akkor anyám feltámadok,
Mennysországra uralkodok.

Húsvét után ötven napra,
Piros Pünkösöd hajnalára,
Elküldöm a vigasztalót,
A fehér színű galambot.

Pünkösöd után nyolcvan napra,
Nagyboldogasszony napjára,
Felveszlek a mennyországra,
a mennyei boldogságba.

Felveszlek a mennyországra,
a mennyei boldogságba. Ámen.

Szöveg: Jáki Sándor Teodóz OSB Csángómagyar Aranyimiatyánk című tanulmánya a Népi vallásosság a Kárpát-medencében című kötetből. **Zene:** Erős Zoltán Levente, YouTube

Holzhausen, virágvasárnap, 2025. ápr. 24

Isten kegyelme akkor a legvalóságosabb, ha gyengék vagyunk

Csak egy gondolat arról, hogyan működik Isten kegyelme élesen és valóságosan ott, ahol emberileg nincs remény vagy látható út. Ő minden képzeletet képes felülmúlni!

Ahogy közeledem a 30. életévemhez, azt tudom mondani, hogy sokszor kerültem már olyan helyzetbe, aminek a megoldása emberileg teljesen lehetetlennek tűnt. Tudod, amikor benne vagy egy krízisben és már mindent megpróbáltál, ami csak eszedbe jutott vagy amit a körülötted lévők tanácsoltak – család, barátok, lelkész, mentor, pszichológus, bárki – mégsem történt semmi. Látszólag.

Mert amikor a szobád csendjében csak halkan imádkoztál vagy felsóhajtottál Jézushoz, akkor ott elindult valami.

Nem kell, hogy érezd. Nem kell, hogy egyből lásd a körülményeiden. De tudd, hogy Ő hallotta az imád, és nem hagy abban, amiben vagy, amivel épp küzdesz.

„Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” (2Kor 12,9) Sokszor hallottam és olvastam ezt az igét, de egészen más megtapasztalni. Kimondani, hogy „Uram, erőtlenség vagyok, csak Te tudsz megoldást hozni” – egyáltalán nem könnyű. Emberként alapvető vágyunk, hogy kontrollálni tudjuk az életünk eseményeit, hogy érezzük, hogy van ráhatásunk a forgatókönyvre, ami alapján az életünk

íródik. És amikor nincs...az kétségbeejtő. De éppen ezek azok a pillanatok, amikor Isten kegyelme valósággá válik. Lehet, hogy először csak lassan, halványan jelenik meg, mint egy rügy a fán. Aztán egyre jobban kibomlik, ahogy egy gyönyörű virág. Van, amikor pedig már annyira nyilvánvaló, hogy nem te csináltad jól/ügyesen/találékonyan, hogy szinte nevetned kell. Mert Isten volt. Tagadhatatlanul.

Valahol ezt az idézetet olvastam: „Jobb nekünk, ha Isten erejével küzdünk, mint ha a magunkéval, mert ha ezerszer annyi erőnk is lenne, mint amennyi van, mit sem érnenk vele az ellenséggel szemben.”

Bátorítalak, hogy számolj Isten kegyelmével! Bátran kérd Tőle!

Ez nem azt a passzivitást jelenti, amikor ölbetett kézzel várod, hogy majd Isten valamit csinál. De ha nem látsz magad előtt utat, tudd, hogy Ő útkészítő! És a láthatatlanban már harcol érted. Mert ennyire szeret.

Szilágyi Anna 2025. 04. 14.

Forrás: <https://777blog.hu/2025/04/14/csakegygyondolat-isten-kegyelme-akkor-a-legvalosagosabb-ha-gyengek-vagyunk/>

Megdől az évtizedes rekord: tízezer felnőttet keresztelnek meg idén húsvétkor Franciaországban

Több mint 10 384 felnőtt keresztkelendővel gazdagodik idén húsvétkor a francia katolikus egyház, amely 45 százalékos növekedést jelent a 2024-es adatokhoz képest – tájékoztat a Francia Püspöki Konferencia. Több mint húsz éve nem volt ilyen nagyszámú megkeresztelkedő, akik között a fiatal felnőttek korcsoportjából vannak a legtöbben idén.

A papság és a hívek a párizsi Notre Dame Katedrális újranyitását követő misén.

Fotó: Getty Images/Pascal Le Segretain

Több mint kétszeresére nőtt a felnőtt keresztkelések száma Franciaországban 2015 óta, amikor mindössze 3900 felnőtt részesült szentségben, szemben az idei 10 394-gyel, ami 160 százalékos növekedést jelent tíz év alatt

– számol be a [Catholic News Agency](#). Az idei felnőtt katekumenek 42 százalékát a diákokból és fiatal szakemberekből álló 18-25 éves korosztály teszi ki, felülmúlva a megtérők számában idáig domináló 26-40 évesek korcsoportját – derül ki a [felmérésből](#). A serdülőkorúak keresztkelőinek is száma 33 százalékkal megnőtt tavaly óta: idén több mint 7400 (11 és 17 év közötti) tizenéves készül az Eucharisztia első vételére az „egyház legidősebb lánya” (fille aînée de l’Eglise) címet viselő országban.

„Jelenlegi legfontosabb feladatunk, hogy igazi tanítványokat neveljünk” – írta Olivier de Germay lyoni érsek a statisztikák kapcsán. „Valamennyi plébániai közösségünkben tudatosítanunk kell, az ezzel kapcsolatos közös kötelességünket, amely messze felülmúlja a keresztkelést követő általános intéznivalókat.”

„Ne gondoljuk, hogy mindez a mi közreműködésünk nélkül történt” – reflektált de Germay érsek az adatokra. Hozzátette:

„A katekumenek leveleiből világosan kiderül: sokféle utat járt be az Úr, hogy elérje őket”

Az állóhelyek is elfogytak hamvazószerdán

Szintén kiugró adatokat mutatott egy korábbi felmérés:

eddig soha nem látott látogatottságról számoltak be az idei hamvazószerdai miséken Franciaország szerte, a templomokban nemcsak az összes ülő-, de állóhely is megtelt fiatalokkal

– számolt be a [National Catholic Register](#).

„Megdől a látogatottsági rekord” – mondta Benoist de Sinety atya, a lille-i Szent Eubert-templom plébánosa a Famille Chrétienne katolikus hetilapnak. „Közel ezer hívő gyűlt össze este a Saint Maurice-templomban – a fiatalok közül sokan akkor vettek részt először szentmisén.”

Megtérés a New Age-ből

Az átfogó felmérés a katekumenek vallási hátterét is vizsgálta, amelyből kiderült, hogy a legtöbben keresztény családból származnak, de egyre több az olyan megkeresztelkedő, akiknek nem volt vallásos vagy keresztény családi hátterük.

Egy 2021-es tanulmány szerint, a francia felnőtt katekumenek hozzávetőleg 17 százalékának volt kötődése kereszténységen kívüli vallási és okkult irányzatokkal, beleértve a buddhizmust, a new age-et vagy az animizmust.

Nem elszigetelt jelenség: világszerte növekszik a keresztények száma

Az Egyesült Királyságban a hívek számának hasonló [megugrásáról](#) számol be a CNA április 14-én, hétfőn közzétett felmérése.

Az európai keresztények számának növekedésével egyidőben az Egyesült Államokban kiegyenlítődni látszik egy 20 éves fogyatkozás a hívek számában. Észak-Amerika felnőtt lakosságának 62 százaléka vallotta magát kereszténynek egy legutóbbi felmérésben (ebbe a római katolikus hívek mellett beletartoznak a protestáns és neoprotestáns szekták is), ez a szám 2019 óta „viszonylag stabil”.

A nők száma továbbra is meghaladja a férfiakat a katekumenek között, a keresztségre készülők 63 százalékát teszik ki. Másik megfigyelés, hogy megfordult a városi és vidéki megkeresztelkedők száma az előző két évi adatokhoz képest, a városiak javára.

Szerző: Juhász Kristóf István

Forrás: <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2025/04/megdolt-az-evtizedes-rekord-tizezer-felnottet-keresztelnek-meg-iden-husvetkor-franciaorszagban>

Deze jongeren gaan naar de kerk, in tegenstelling tot hun ouders. ‘Zij delen mijn enthousiasme niet’

Generatie-Z is de eerste generatie in lange tijd die kerkelijker is dan de generatie boven hen. Drie Gen Z'ers vertellen waarom zij meer hebben met het christelijke geloof dan hun ouders. ‘Ik bid voor mijn ouders, dat ze het mooie van God mogen ervaren.’

Inge Boer (19), Merel Striker (20) en Thijs Jacobs (20) gaan alle drie naar de kerk, in tegenstelling tot hun ouders. beeld: ND

Merel Striker (20) bezocht in haar eentje een kerkdienst.

‘Mijn ouders hebben een andere kijk op het geloof dan ik. Ik heb in mijn eigen zoektocht ontdekt wat het geloof voor mij is: het bouwen aan een persoonlijke relatie met Jezus. In de onrust van de wereld en van mijn eigen leven is Hij mijn fundament.

Tot mijn elfde zijn we als gezin naar een protestantse gemeente gegaan. Na die tijd ben ik het geloof een beetje kwijtgeraakt. Drie jaar later is het geloof weer een rol gaan spelen in mijn leven. Ik ging naar het Menso Alting in Zwolle, een christelijke mbo-school. Het eerste jaar was zwaar: ik zat als veertienjarige in een klas vol twintigers. Maar juist daar vond ik God

terug. De gebeden op school maakten me opnieuw nieuwsgierig.

Vorig jaar ging ik voor het eerst naar de baptistengemeente in Emmeloord. Ik ging helemaal in mijn eentje, dat was best spannend. Ik voel mij hier echt thuis; er zijn veel jongeren. Ik zit in een huiskring met leeftijdsgenoten waarin we dieper in gesprek gaan over de preek. Het is enorm fijn om dat te kunnen delen.

Een keer ging de preek over Jezus' wederkomst. Ik kwam enthousiast thuis, maar mijn ouders starden me aan en deelden dat gevoel totaal niet. Dat is best lastig, want mijn bekering heeft enorm veel voor me betekend. Eerder voelde ik me onzeker en niet goed. In februari ben ik gedoopt. Nu vind ik mijn identiteit in God.

Alleen naar de kerk gaan is best eng, maar het levert heel veel op als je het wel doet. Ik wil meegeven aan jonge mensen dat God voorziet. Daar mag je op vertrouwen.’

‘Ik ben geboren en getogen in Katwijk, waar geloof nooit ver weg was. Op mijn christelijke basisschool lazen we uit de Bijbel en zongen we liedjes als ‘Is je deur nog op slot?’

Thuis speelde geloof nauwelijks een rol. Mijn ouders zijn ooit gedoopt, maar doen er nu weinig mee. Tijdens de coronatijd begon ik me te verdiepen in politieke stromingen en merkte ik dat christelijke politiek me het meest aansprak. Uit interesse begon ik toen in de Bijbel te lezen.

Toen kort daarna een dierbare overleed, ontdekte ik hoe troostend geloof kan zijn. Het veranderde iets fundamenteels in mij. Sinds ik bewust voor Jezus heb gekozen, ervaar ik meer rust. Vroeger was ik een echte controlfreak, maar nu weet ik: mijn lot ligt in Gods handen.

Mijn ouders en ik verschillen in ons geloof, maar we hebben geleerd daarmee te leven. Leven en laten leven. Ze zien wel de positieve gevolgen die het geloof voor mij heeft.

Door mijn werk in de horeca ben ik op zondagochtend niet altijd in de kerk. Dan luister ik de dienst van de hervormde gemeente later terug. Maar als ik vrij ben, ga ik graag – vaak samen met een goede vriend. Voor en na de dienst praten we ook even bij, dat maakt het extra waardevol.

Ik denk dat geloof jongeren houvast kan geven in een onrustige wereld. Op sociale media zie je er ook veel over voorbij komen, vooral uit Amerika. Filmpjes van pastor Cliffe Knechtle bijvoorbeeld, die op campussen het gesprek aangaat met studenten. Duizenden jongeren kijken daarnaar, waardoor je merkt dat het leeft.’

Inge Boer (19) kwam tot geloof tijdens haar studie.

‘Drie jaar geleden vroeg een vriendin van mij of ik mee ging naar de open dag van de Christelijke Hogeschool Ede. Ik was zelf helemaal niet christelijk, maar ging toch langs bij de opleiding Social Work en dat beviel mij goed. Ik vind de sfeer erg fijn en ik heb er veel over het christendom geleerd. Nu zit ik in het derde jaar van mijn opleiding. Een jaar geleden kwam ik tot geloof en toen heb ik mij ook laten dopen.’

Mijn ouders geloven niet, maar ze zijn blij dat ik mijn hart volg. Ik laat mijn enthousiasme over God wel aan mijn ouders zien. Hopelijk maken ze uiteindelijk de stap naar het geloof. Je gaat het liefst met je hele familie naar de hemel, nu kan dat niet. Ik merk echt verschil in mijn identiteit nu ik christelijk ben. Ik ben veel zelfverzekerder, gelukkiger en nederiger geworden. Ik haal heel veel steun en rust uit Gods aanwezigheid.

Ik omgeef mij naast mijn familie wel echt in een christelijke bubbel. Mijn vrienden en vriend zijn namelijk ook gelovig. Het geloof kan ik goed met hen delen. We bidden samen, doen bijbelstudies met elkaar en met mijn vriend ga ik naar de evangelische gemeente Rafaël in Amersfoort. Gelukkig kan ik met hem mee. Ik vind het namelijk best wel eng om alleen naar een kerk te gaan.

Als ik later een eigen gezin zou krijgen, vertrouw ik erop dat het geloof daar een rol in zal spelen. Dat heb ik zelf niet meegekregen als kind. Ik bid voor mijn ouders, dat ze het mooie van God mogen ervaren. Het geloof is voor mij het belangrijkste in mijn leven en dat wil ik met mensen in mijn omgeving delen.’

Christa Meindersma Liza Faken

Forrás: <https://www.nd.nl/geloof/geloof/1264980/deze-jongeren-gaan-naar-de-kerk-in-tegenstelling-tot-hun-oude>

Fordítás, amely egyesít

Készül az első magyar nyelvű ökumenikus Biblia. A nagyszabású munkában protestáns és katolikus biblikusok dolgoznak együtt. A vállalkozás első gyümölcsei: Péter első levele és Rut könyve már olvasható. Az ökumenikus kiadvány nem a meglévő bibliákat helyettesítené, hanem olyan szöveg elkészítése a cél, amely a hagyományos, egyházi és liturgikus használatban álló fordításoknál dinamikusabb és könnyebben érthető.

A munka koordinálását Pecsuk Ottó, a Magyar Bibliatársulat főtitkára végzi. A református lelkipásztort, teológust kérdeztem a közös munkáról. – Elérkeztünk egy mérföldkőhöz azzal, hogy publikáltuk az első próbafordítást, az Újszövetségből Péter első levelét. Az Ószövetségből Rut könyvét tettük közzé elsőként. Elkészült Máté és Márk evangéliuma, illetve az Ószövetségből a Bírak könyve, emellett zajlik Sámuel első könyvének a fordítása is. Ha a próbafordítások kedvő visszhangra találnak, viszonylag gyorsan be tudjuk

mutatni a további könyveket is – mondta el Pecsuk Ottó az aktuális helyzetről és a közeljövőről.

Az új ökumenikus bibliafordítás munkálatai 2017-ben kezdődtek. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Rózsa Hubát (2023-ban bekövetkezett halála után Racs Csabát), Fodor Györgyöt, Kocsis Imrét és Martos Levente Balázst bízta meg a katolikus egyház képviselőjével a fordítást előkészítő bizottságban. A tizenkét protestáns és ortodox egyházat képviselő Magyar Bibliatársulat szöveggondozó bizottságának megbízottjai Bácskai Károly evangélikus, Balla Péter, Karasszon István és Zsengellér József református teológusok voltak. A munka koordinálását a Magyar Bibliatársulat részéről Pecsuk Ottó főtitkár, református lelkész végezte. A nyelvi lektor Molnár Krisztina Rita írta.

Az előkészítés után lassította az ökumenikus Biblia fordítását a koronavírus-járvány, a tényleges fordítói munka csak 2022–2023-ban kezdődhetett el. A katolikus egyház mellett összesen tizenkét magyarországi felekezet vesz részt a nagyszabású feladatban: a Magyar Bibliatársulat tagegyházai, a protestáns és ortodox felekezetek. A munkában egy ószövetségi és egy újszövetségi munkabizottságban két-két katolikus és protestáns fordító működik közre. A nyelvi lektort leszámítva egyelőre mindenki a meglévő egyházi feladatai mellett végzi ezt a munkát, elhivatottságból, a Szentírás és az egyház iránti szeretetből.

Fotó: Getty Images

A fordítás nyelvezetével kapcsolatban Pecsuk Ottó kiemelte, hogy az új fordításban a korábbiaknál nagyobb hangsúlyt helyeznek a jó magyarságra, a könnyebb olvashatóságra és az érthetőségre. – Azért, hogy ne az eltérő egyházi nyelvezet vagy bibliaértelmezés esetleges vitái határozzák meg a munkát és szabjanak irányt, vigyázunk arra, hogy ne a saját felekezeti szemléletünk felől közelítsünk a Bibliához, hanem a szöveg eredeti jelentését keressük mai magyar nyelven, így el lehet kerülni a vitás kérdéseket – fejtette ki a teológus.

Pecsuk Ottó, a Magyar Bibliatársulat főtthkára - Fotó: Hurta Hajnalka

Hozzáfüzte: a Biblia eredeti nyelvei, a héber és a görög mellett segítségükre voltak más ökumenikus fordítások is. Jelent már meg ilyen fordítás sok afrikai országban, továbbá franciául, angolul, olaszul és szlovákul. Ezek is mintaként szolgáltak, de a fordítás természetesen az eredeti nyelvekből készült. Pecsuk Ottó elmondta, hogy a szöveg megfogalmazásánál más módszert alkalmaztak, mint a korábbi bibliafordításoknál. – Ezúttal úgy dolgoztunk, hogy a magyar fordítások összevetéséből készített a nyelvi lektor egy stilisztikailag elfogadható szöveget, amelyet a biblikus szakemberek pontosítanak az eredeti szövegek alapján. Ennek a módszernek az az előnye, hogy egy pontos, de rossz stílusú szöveget nehezebb javítani, nagyobb eséllyel válik „fordításízűvé” a szöveg. Ellenben egy pontatlan, de jó magyarságú szövegben a szavakat, kifejezéseket könnyebb tisztázni – fűzte hozzá.

A közös munkával kapcsolatban megemlítette a lelkipásztor, hogy együtt és egymástól tanultak. A nyelvezet kialakításánál arra törekedtek és teszik a továbbiakban is, hogy néhány hagyományos bibliai kifejezés esetében új megközelítéseket találjanak. Nem a különbségek felől közelítik meg a feladatokat. Bizonyos teológiai fogalmak bevett, megszokott használata jellegzetes egyik vagy másik felekezetben. Például amit a katolikusok „meghívásnak” neveznek, azt a protestánsok gyakran „elhívásnak” mondják. A katolikusok a Szentlélek „kiáradásáról” beszélnek, a protestáns közösségek inkább a Lélek „kitöltéséről” vagy „kitöltetéséről”. Ugyanez a dilemma merült fel a tulajdonneveknél, amelyek közül több is eltérően jelenik meg a bibliákban. – Arra törekszünk, hogy az ökumenikus szöveg közelebb legyen az eredeti héberhez vagy göröghöz. Szintén eltérő a protestáns és a katolikus kánon: a bevett könyvek listája a katolikus Ószövetségben héttel több, mint a protestáns Szentírásban. Azt az áthidaló megoldást alkalmazzuk, hogy az Ó- és az Újszövetség között egy külön könyvgyűjtemény jelenik meg, ezek lesznek az apokrif könyvek. Így mindegyik felekezet számára teljes lesz a Biblia. Azt szeretnénk, ha olyan szöveg születne, amely jól érthető, könnyen

olvasható. Ezt pedig néha inkább szolgálja egy-egy új fordulat, mint a megszokott készletből válogatás. Aki valamelyik felekezethez kötődik, annak általában van egy megszokott bibliafordítása, ezért az ökumenikus kiadvánnyal semmiképpen sem a meglévő bibliafordítások leváltását tervezzük – hangsúlyozta a Magyar Bibliatársulat főtthkára.

Fotó: pexels.com

A közös munka egyik fontos eredménye, hogy az új kiadvány a magyarországi keresztyénségnek egy elfogadott fordítása lesz. Ha jól sikerül, megtalálja majd a maga olvasóit, és reménység szerint missziói haszna is lesz, vagyis új olvasókat nyer a Bibliának. A keresztyén egyházak remélik, hogy az új ökumenikus szöveg azokhoz is szólni tud, akik nem használják a bevett felekezeti bibliafordításokat. Sokan élnek hazánkban felekezeti házaságban és családban, számukra például fontos lehet egy új, „közös” bibliafordítás is.

A munkálatokban részt vevők abban is bíznak, hogy az új fordítás megszólíthatja a fiatalabb generációkat, akik felekezeti nem elkötelezettek. Missziójuknak tekintik, hogy azok számára is vonzóvá tegyék a Biblia olvasását, akik nem templomba járó emberek. – A lényeg, hogy jó legyen olvasni. Tisztában vagyunk vele, hogy egy új, sok közreműködővel zajló munkának vannak gyermekbetegségei, ezekből is tanulunk, és várjuk az észrevételeket a próba fordításokhoz – mondta Pecsuk Ottó, akit a személyes küldetéséről is kérdeztem. A református lelkész bibliaismeretet és újszövetségi bibliai teológiát is tanít a Károli-egyetem hittudományi karán. – Az Újszövetséget kutatom, abból doktoráltam, a habilitációs dolgozatomban pedig a bibliafordítás elméletével és gyakorlatával foglalkoztam. Számomra ez személyes elkötelezettség is. Az foglalkoztat, hogyan lehet jól fordítani a Bibliát elméleti és gyakorlati oldalról egyaránt. Több külföldi példa is van, amelyek számomra meggyőzőek. A magyar ökumenikus szöveg elkészítése azért kiemelkedő fontosságú, mert az egyetemes egyház misszióját fogja szolgálni. Remélem, hogy a szükséges feltételek – személyi, anyagi, felekezeti támogatás – adottak lesznek a teljes bibliafordítás elkészítéséhez.

Fotó: Kalocsai Richárd

Kitértünk arra is, hogy várhatóan tíz-tizenöt év múlva hogyan és kik használják majd az ökumenikus Bibliát. Pecsuk Ottó kifejtette: az egyik célközönség a huszon- és harmincéves korosztály. – Azt szeretnénk, ha az új fordítás közelebb állna ahhoz a nyelvhez, amit ma ők beszélnek és megértenek. Bízunk benne, hogy ökumenikus közösségekben, eseményeken is használják az új kiadást, például lelkigyakorlatokon, imaalkalmakon, nyári táborokban, zárandoklaton. Tízéves távlatban remélem, hogy elkészülhet a teljes Újszövetség és az Ószövetség jelentős része. Tizenöt éves távlatban pedig talán elkészül a teljes Biblia, amelynek fő platformjai már az online felületek lesznek: applikációk, honlapok, e-könyv formátum, bibliaolvasó felületek. Várhatóan lesz nyomtatott Biblia is, de ebben a fordításban ez már inkább a másodlagos felület lesz – mondta el Pecsuk Ottó.

Szerző: Ivády Zsuzsa 2025. március 30.

Forrás: <https://reformatus.hu/misszio/hirek/forditas-amely-egyesit/>

Húsvétra készülve (2025)

Kosztolányi Dezső: Comprendre c'est tout pardonner

„Csodálkozol a kokainistán / s nem érted? Gondolkozál az okain is tán -/ s megérted!”

Rövid. Velős. De mi köze van húsvéhoz?! Mi köze van a Feltámadáshoz, az Üres Sírhez, az Üres Kereszthez? Miért ne legyen ennek a virágvasárnapi esszének egy szakrálisabb mottója? Feltettem és felteszem magamnak ezt a kérdést én is, és úgy érzem, hogy Kosztolányi fejezi ki a legjobban ebben a rövid versében a miniket körülvevő lényegét. Hiszen a Lényeg láthatatlan, ahogy Saint-Exupéry ezt már csodálatosan megírta. *Time is life.*

Hamarosan húsvét lesz, amikor a keresztény szakrális térben (nem kultúrkörben) a világ Megváltójának a feltámadását ünnepeljük, vagyis azt, hogy Isten Fia legyőzte a Halált, az emberi öldöklési vágy, nemtörődomség és gátlástalan cinizmus fölé emelkedett... és

feltámadt. Azóta a Kereszt üres, a Sír is üres. Nincs ott. Feltámadt. *Time is life.*

„Csodálkozol a kokainistán / s nem érted? Gondolkozál az okain is tán -/ s megérted!”

Mégis, bő 2000 év után is, továbbra is a Halál Kultúráját ünnepeljük az egyre öregedő, értékeitől, történelmétől megfosztott kontinensünkön. Mert a halál biznisz. Márpedig, ha biznisz, akkor nem szabad le- és kimaradni belőle. *Time is money.* Persze úgy kell ezt az üzletet csinálni, hogy a profitból ne, de az áldozatok hosszú sorából azért kimaradjanak az ötletgazdák. Biznisz igen, áldozat nem. A keresztény kontinens belesüpped a szemünk láttára egy háborús metamorfózisba. Olyan bulgakovi Mester és Margarita stílusban. Amolyan pszeudó-morfózis, pszeudo-átlényegülés: legyen háború, hiszen az új hittétel azt harsogja, hogy „minél több fegyver, annál több béke”. Aki háborúról beszél, az akarja a békét; aki pedig békéről papol, az a háborús uszító, a kiközösítendő, mert így logikus, nem? A háború és mindaz, ami körülveszi (*hősi ellenállás, bohóc vezető pozícióban, most megmutatjuk aztán, az agresszor nem győzhet*, stb., stb.) nagyszerű terep mindannak, amit gyilkos üzletnek nevezünk már Szun Ce óta. *Time is money.* Mindeközben a szemünk előtt, hatalmas ütemben folynak a halál kultúrájának újabb és újabb felvonásai: a sírok nemhogy nem üresek, hanem egyre inkább feltelnek; ahol nem a félelem uralkodik, ott a háborús propaganda. Lassan Orwell víziója már egy kulturált társadalmi létszerveződés mindamellett, ami a szemünk előtt lejátszódik.

„Csodálkozol a kokainistán / s nem érted? Gondolkozál az okain is tán -/ s megérted!”

Kosztolányi francia címet adott ezeknek a soroknak. Magyarul annyit tesz: „Megérteni annyit jelent, hogy mindent megbocsátunk”. Mint a húsvéti Feltámadást: ha megértjük, akkor meg kell bocsátanunk. Pilátusnak. A római katonáknak. A főpapoknak. A korlátozott farizeusoknak. Péternek. Jánosnak. Minden szereplőnek, akik az evangéliumnak ebben a részében szerepelnek. A megértés egyben megbocsátás. Ha ezt párhuzamba állítjuk a jelenünkkel, akkor szintén meg kell(ene) bocsátanunk. Már hogyha megértjük. Ha megértjük, hogy mire volt jó mindez. A több éves öldöklés, a több éves szenvedés, a hosszú-hosszú évtizedekre elnyúló gyűlölködés és utálat. Amit, itt Kelet-Európában a levegőben érzünk. Megfogható, tapintható. És mivel mindezt nem értjük, a megbocsátás is sokáig fog várni magára. Hiszen a bohóctól, aki nekünk elmagyarázza a valóságot, ez áll a legtávolabb. Ráadásul egyre több bohóc, egyre agresszívbabban magyarázza nekünk a valóságot – ezért értjük legkevésbé.

„Csodálkozol a kokainistán / s nem érted? Gondolkozál az okain is tán -/ s megérted!”

Ha lehetne húsvét előtt egy világos pillanata Európának, rájönne, hogy a szeretet és a bizalom menthetné

meg. A valódi keresztény-európai értékek. A *time is life* és nem a *time is money* paradigma. Hiszen a profit-
ra épülő „nyugati kultúrkör” Babel-tornyok sokaságát
építi fel. A bábéli tornyok zűrzavarában pedig úgy a
karácsony, mint a húsvét, mint a keresztény kultúr-
kör bármelyik ünnepe csak „fogyasztható”, néhány
napos hobbitévékenység. Utána megy minden tovább
a halálzóna felé. Közben pedig ömlik a propaganda.
Piacgazdaság. Szuverenitás. Már csak az elkoptatott
francia „forradalmi” szavak kell, hogy visszatérjenek:
szabadság, egyenlőség, testvériség. Az újkor hatalmas
átverései.

A *stratégia* összeköti a célokat a rendelkezésre álló
eszközökkel – mondta a minap Robert C. Castel. A
probléma akkor keletkezik, amikor sem célok, sem
eszközök nincsenek. Csak a buta kerepelés a pszichés
drámánk közepette. Az elmúlt évtizedek túlélési stra-
tégiája egészen 1989-ig az ún. M.A.D. –, vagyis egy
mozaikszó, mely tébolyt, örületet jelent! Pontosabban:
Mutual Assured Destruction. A „kölcsonösen biztosít-
tott megsemmisítés” elve. Az a jó nekünk, ha életveszé-
lyesen fenyegetjük egymást. Az elmúlt évtizedek leg-
nagyobb biztonsága, a létező világok legjobbikának a
stabilitása, a történelem Fukuyama-i vége. M.A.D. Té-
boly. Nem lehetne megvizsgálni annak a lehetőségét,
hogy legyen inkább egy kiszámítható együttműködés?
Esetleg, így húsvét környékén bizalom és szeretet?
Valóban elhiszi bárki, hogy az egymás kölcsönös el-
rettentése hozza el számunkra a békés együttélést?

„Csodálkozol a kokainistán / s nem érted? Gondolkoz-
zál az okain is tán -/ s megérted!”

Az Ismerős Arcok együttes éneklő találóan: „A hazug-
ságok szemétdombján felnőtt egy nemzedék...”. A té-
boly fokozódik. A tények elhallgattatnak (például Ku-
bában a születéskor várt élettartam hosszabb, mint az
USA-ban; vagy Dél-Koreában az elmúlt 60 év „nagy
fejlődése” után a gyerekáldás 6-ról 0,68-ra csökkent),
a propaganda üvölt. Még húsvétkor is. De Dániel
próféta írása ott a falon: *mene, mene, tekel, uparszin*
(„megszámáltattál, megszámláltattál, megmértél
és könnyűnek találtattál”). És üzen számunkra a mai
napon is. A dolgokat nevükön kell nevezni, az írást a
falon észre kell venni. Ezt Belszár király már tudja.
Mi még nem.

A kokainista tapad a függőséghez. A hatalom függő-
ség. A becsvágy szintén. Ha sikerül megérteni korunk
modern kokainistáit, akkor megértjük az okokat is.
Talán a húsvéti misztérium hozzásegít ahhoz, hogy
ne csak nézzünk, hanem lássunk is. Ahogy Raffaello
Sanzio vallotta fél évezreddel ezelőtt: „tegyük látható-
vá a láthatatlant”. Segítsen ebben bennünket a Feltá-
madott húsvét nagy szimbólumain – az Üres Keresz-
ten és Üres Síron – keresztül.

Dr. Szakács F. Sándor 2025 virágvasárnapján

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

Az Aradi Református Egyházmegye

PRESBITERI TALÁLKOZÓJA

Gyorki Református
egyházközség
2025. május 10., 10 óra

Igehirdető:
Tóbiás Tibor György esperes
Előadó:
Tárnok Balázs

**„Mert a
nyomorúság sok
próbája között
bőséges az ő
örömük, és nagy
szegénységükből
a tisztaszívűség
gazdagsága lett.”**

Pál második levele a
korinthusiakhoz
8. fejezet 2. vers

Ifjúsági Konferencia,

Kraszna, 2025 május 17

„... mert nekem az élet Krisztus...” Fil. 1,2

Meghívó

Tisztelettel és szeretettel küldjük ki a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Ifjúsági Konferenciájának, a **REndítŐ**nek meghívóját. Eme rendkívüli egynapos rendezvényre 2025. május 17-én, szombaton kerül sor Krasznán délelőtt 10 órai kezdettel, a Királyhágómelléki Református Ifjúsági Szövetség és a Krasznai Református Egyházközség szervezésében.

A REndítŐ isteni indattatású, sokak imádsága által támogatott ifjúsági konferencia, amelynek célja a reformáció megújulási üzenetét, lelkületét elindítani és ápolni a fiatal nemzedékben, a református egyházon belül.

Minden egyházmegyéből várjuk a 13 év fölöt-

ti ifjakat, gyülekezeti lelkipásztorokat és ifjúsági munkásokat. A konferenciára előzetes, internetes regisztráció szükséges, amelynek keretén belül fel kell iratkozni egy délutáni műhelyre: (<https://forms.gle/yattnTwikTYdSSQR7>), valamint meg lehet rendelni a rendezvény pólóját is.

A REndítŐ idei témája: **ÉRTED!?** Részvételi díj: 10 lej, amit a helyszínen kell kifizetni.

Imádságos szívvel készülünk egyházkerületünk ifjúsági konferenciájára Királyhágómelléken, Krisztusban, Közösségben. Nagyvárad, 2025. április 14. Tisztelettel:

Bogdán Szabolcs János, KRE püspök

Vékony Zsolt József, egyházkerületi ifj. előadó,
KRISZ elnök

Vékony Roland-Ádám, krasznai lelkipásztor

Dobai Zoltán krasznai lelkipásztor

Juhos Barnabás lecsméri lelkipásztor

A református egyházban a 2025. esztendő az ifjúság szolgálatának éve. Csak hiteles élettel, elkötelezett szolgálattal lehetünk méltók és példamutatók a következő generációk számára. Azért imádkozunk és cselekszünk, hogy Isten fordítsa javunkra a megpróbáltatásokat, újítsa meg bennünket!

A kárpátaljai gyülekezetek számára is hirdetiünk gyűjtést. Bankszámlánkra is lehet adományt küldeni! – Számlaszám: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente, Zwolle

RÁCZ KÁROLY (1842-1925) EMLÉKKONFERENCIA

„Emlékezzetek meg a ti előjáróitokról, a kik szólották néktek az Isten beszédét, és figyelmeztvén az ő életök végére, kövessétek hitüket.” Zsid 13,7

Szapáryfalva Református Egyházközségének Presbitériuma mindenkit szeretettel vár az előadásokra.
Helyszín: Szapáryfalva református temploma

2025. május 30. – péntek
18⁰⁰: Áhítat. Ismerkedés a vendégekkel
19⁰⁰: A Rácz Károly kiállítás megnyitása

2025. május 31. – szombat
10⁰⁰-11⁰⁰: Áhítat
12⁰⁰-13⁰⁰: A konferencia megnyitása.
Művészi fellépés. Előadások
13⁰⁰-14⁰⁰: Ebédszünet
14⁰⁰: Kiosztózás Rácz Károly és Tökés Elek lelkészek sirjánál
15⁰⁰-16⁰⁰: előadások
16⁰⁰-16³⁰: Teaszünet
16³⁰-17³⁰: Előadások
18⁰⁰: Esti áhítat
18³⁰: Vacsora

2025. június 1. – vasárnap
11⁰⁰: Ünnepi istentisztelet – Közébdő Búcsúzás

Igehirdetők, előadók, moderátorok és támogatók:
Bárfai Szabó Zsolt – Budapest
Beszédes Mária esperes – Debrecen
Bódis Ferenc esperes – Végvár
Communitas Alapítvány
Czapp István – Igarfalva
Gergely Krisztina – Temesvár
Dr. Hermán M. János – Zwolle
Hermán Mostert Rebeka – Temesvár
Hermán Zsuzsa – Rotterdam
Prof. Juhász István Alapítvány – Hollandia
Madaras Andrea – Szapáryfalva
Dr. Millics Máté – Budapest
Keresztes Péter – Temesvár
Király Zoltán – Temesvár
Tégláry Sándor – Temesvár.

Kapcsolat: rebiherman@gmail.com és +40 732-869.462

Misztótfalusi Kis Miklós 350 éve született a Máramaros megyei Misztótfaluban

Közösség- és identitáserősítő a Máramaros megyei szóránymagyarság ünnepe, a Misztótfalusi Kis Miklós Napok. A környék magyarságát összefogó Misztótfalusi Kis Miklós Napokat tavaly szervezték meg első ízben, és idén júliusban is szeretnék megtartani. Az ünnep ötletgazdája, szervezője Orbán István Dániel református lelkipásztor, aki a szóránynak számító vidéken több településen is szolgál. A júliusi rendezvény megvalósításához jó szándékú támogatók segítségét kéri, hiszen hiánypótló, közösség- és identitáserősítő a város nagy szülöttjéről elnevezett Misztótfalusi Kis Miklós Napok.

Ismét meg szeretné szervezni a Misztótfalui Református Egyházközség a Máramaros megyei településen a város híres szülöttjéről, a 375 éve született Misztótfalusi Kis Miklós (Alsó-Misztótfalu, 1650 – Kolozsvár, 1702. március 20.) nyomdászról, betűmetszőről elnevezett, a környékbéli magyar közösséget erősítő Misztótfalusi Kis Miklós Napokat. A vidék szóránynak számít, a népszámlálás adatai szerint a 452 472 lakosú Máramaros megyében 23 153 személy vallotta magát magyarnak. Misztótfalu (Tăuții de Jos) Mismogyorós (Tăuții-Măgherauș) város része, a város összlakossága 8463 fő, ebből 732 személy vallotta magát magyarnak. Hirdetés A Misztótfalusi Kis Miklós Napok erősíti a környékbéli magyarságot A szóránynbeli magyar ünnep ötletgazdája, szervezője Orbán István Dániel református lelkipásztor, aki a környéken több településen is szolgál.

Orbán Dániel a Krónika megkeresésére elmondta, idén is arra kéri a jó szándékú támogatókat, hogy segítsenek megszervezni a július 12-én kezdődő, a tervek szerint kétnapos ünnepet, hiszen az a helyi szóránymagyarság közösségének erősítését szolgálja. Mint mondta, a három település – Misztótfalu, Láposbánya és Misztbánya – magyarsága hozzávetőlegesen 700 személyt jelent, és mindenképpen fontosnak tartják megrendezni a szórakoztató, kulturális programokat is felsorakoztató rendezvénysorozatot. „Az elgondolásom az volt a Misztótfalusi Kis Miklós Napok megszervezésével, hogy összefogjuk a három település magyarságát, összehozzuk ezeket a közösségeket, hiszen a szóránynban a találkozás, kapcsolattartás létfontosságú. Mivel Misztótfalusi Kis Miklós városunk híres szülöttje, úgy gondoltam, róla nevezzük el az ünnepet, amelyet tavaly sikerült a támogatóinknak, segítőinknek, vállalkozóknak, valamint a helyi RMDSZ-nek köszönhetően első ízben megszervezni” – emelte ki a Máramaros megyei Magyarlápón

született, a környék szóránymagyarságát lelkeszként immár tíz éve szolgáló Orbán István Dániel.

Misztótfalusi Kis Miklós Napok Galéria Misztótfalusi Kis Miklós (1650 – 1702) nyomdász, betűmetsző szobra Fotó: Orbán István Dániel

Hozzátette, azért is választották az ünnep elnevezéseként a Biblia nyomtatójának nevét, mert Misztótfalusi Kis Miklósnak szentelt múzeum is működik a településen. Idézet Eddig úgymond párhuzamosan éltek egymás mellett a különböző települések magyar közösségei, ez az ünnep jó alkalom arra, hogy találkozzanak, megélik együtt a magyarságukat. A tavaly nyári ünnepet követően Misztótfalu, Misztbánya, Láposbánya közösségével már meg tudunk szervezni további közös rendezvényeket: szüretet, farsangot, közös disznótort, karácsonyi ünnepséget felváltva: volt amit Misztótfaluban, volt, amit Láposbányán” – fejtette ki a lelkipásztor.

*A Misztótfalusi Kis Miklós Napok jó alkalom arra, hogy a környékbeli településeken élő magyarok találkozzanak
Fotó: Orbán István Dániel*

Felújítanak a Misztótfalusi Kis Miklós múzeumot

Orbán István Dániel tíz évnyi kolozsvári tartózkodás, tanulás – középiskola, majd teológiai tanulmányok – után visszatért a Máramaros megyei szóránvidékre. Misztótfaluban 200 lelkes református gyülekezet él, Láposbányán inkább katolikusok a magyarok, Misztbányán is kevés a református, de összességében a magyar közösség létszáma 700 fő. Arra is emlékeztetett, hogy éppen tíz évvel ezelőtt, 2015-ben állítottak szobrot Misztótfalusi Kis Miklósnak a misztótfalui református parókia kertjében, így ezt az évfordulót is megünneplik a nyáron.

*A misztótfalui református templom
Fotó: Orbán István Dániel*

A nyomdász, biblíanyomtató 1686-ra az 1645. évi amszterdami kiadású magyar nyelvű Szentírást adta ki saját költségén 3500 példányban. Ebből a Bibliából egy példány megtekinthető a helyi múzeumban, amelyet a közeljövőben szeretnének korszerűsíteni. „Ez a gyűjtemény 1991-ben létesült, mostanra megérett arra, hogy korszerűsíteni kellene a régi üvegtárlókat, feliratokat, stb. A múzeumunkban látható az úgynevezett aranyas Biblia egyik eredeti példánya, amit Misztótfalusi Kis Miklós 1685-ben nyomtatott Amszterdamban. Tudomásom szerint összesen három van

még belőle a világon, az egyik az Országos Széchenyi Könyvtárban” – hívta fel a figyelmet a lelkipásztor. Paskucz István építésszel, tervezővel és Misztótfalu polgármesterével együtt szeretnék kibővíteni és korszerűsíteni a múzeumot. A terv már elkészült, Paskucz István díjmentesen készítette el, amit nagyon köszönnek neki. „A polgármester úr megígérte, hogy támogatni fogja mindenben a tervünket. Remélem, hogy minél több támogató, adakozó áll majd álmaink megvalósítása mellé” – fogalmazott a lelkipásztor.

A Misztótfalusi Kis Miklós emlékét őrző múzeumot felújítanák, restaurálnák, a terv már elkészült
Fotó: Orbán István Dániel

Orbán István Dánieltől azt is megkérdeztük, hogy mely településeken szolgál jelenleg. Mint sorolta, egyik hozzá tartozó leányegyházközség Borpatak, ami egykor Nagybányához tartozó bányászfalu volt, mára a város lakónegyede, nevét ásványvízforrásairól kapta, és valamikor magyarok lakták – itt van egy kis református templom. Orbán István Dániel Misztbányán is szolgál, ahol nagyon kicsi, mintegy 15 fős a református gyülekezet, és egy kis imaház működik, amit a polgármesteri hivataltól bérelnék. Idézet Misztótfaluban kétszáz református él, élő, élni akaró közösség. Tíz éve, amióta itt szolgál, hála Istennek sikerült sok mindent tenni a közösségért: kulturális eseményeket szerveztünk, tető alá hoztuk a parókiafelújítást, és fontosak a rendezvények, mert ezek nélkül nem lehet élő egy gyülekezet – mondta Orbán István Dániel. A kulturális, szórakoztató rendezvények, főzőversenyek, gyerekek számára szervezett játékok, kürtőskalács- és lángos sütések is lényegesek. „És bár egy papnak nem a fő feladata, hogy bulit szervezzon, de a közösséget összefogni igenis a feladata” – tette hozzá a maramarosi lelkész.

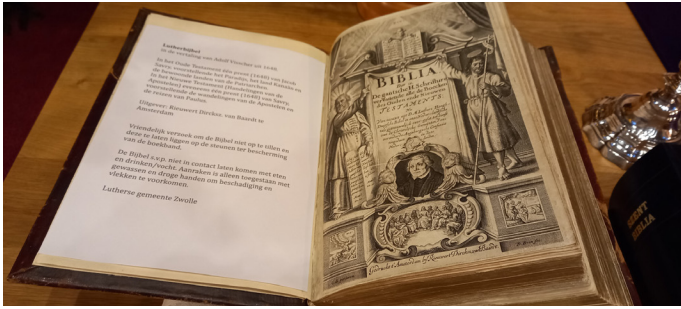

Misztótfalusi Kis Miklósnak 2015-ben állítottak szobrot a református parókia kertjében
Fotó: Orbán István Dániel

Kiemelte azt is, hogy sokat köszönhetnek a magyarországi Aszód község közösségének – a Gödöllő környéki Aszód Misztótfalu testvértelepülése, és a volt polgármesterrel, Pénzes Tiborc Szabolccsal most is jó viszonyt ápolnak, a magyarországi közösség sokat segített a misztótfaluinak. Hozzátette, a misztótfalui polgármesteri hivatalnak is köszönettel tartoznak, hiszen a tavalyi magyar ünnepség alkalmával segítettek elszállásolni az aszódi vendégeket, akik hagyomány-őrző műsorral léptek föl a Misztótfalusi Kis Miklós Napokon. Misztótfalusi Kis Miklós Napok Galéria A Misztótfalusi Kis Miklós emlékét őrző múzeumot felújítanák, restaurálnák, a terv már elkészült

Szerző: Kiss Judit 2025. április 09.

Forrás: <https://kronikaonline.ro/erdelyi-hirek/kozosseg-es-identitaserosito-a-maramaros-megyei-szorvanymagyarsag-unnepe-a-misztotfalusi-kis-miklos-napok>

Zwollei Lutheránus Egyházközség 1648-ban kiadott ezüstveretes bibliája. Foto: Varga Pál

A Kemény bárók és Sütő András nyomdokain Pusztakamaráson

Keskeny út címmel az Erdélyi Napló hasábjain induló új videós riportsorozatunkban különböző felekezeti gyülekezetek mindennapjait járjuk körül. Virágvasárnap kezdődő sorozatunkban elsőként a Kolozs megyei Pusztakamarásra látogattunk, a történelmi Kemény család mezősegi fészkebe, amely Sütő András szülőfaluja is. A református szórványközösség lelkipásztora, Oroszhegyi Attila Zsolt volt a vendéglátónk, akivel a falu valamennyi nevezetességét bejártuk.

A Kemény bárók által épített pusztakamarási református templom belseje
Fotó: Orbán Orsolya

Mezősegi látogatásunkat a Kemény-udvarház romos épületénél kezdjük Pusztakamaráson. A 18. században épült kúria az 1989-es rendszerváltás óta eltelt 35 esztendőben vált romhalmazzá. Az enyészet már korábban, a kommunista uralom megerősödésével elkezdődött, amikor 1949. március 3-án a Kemény család tagjait kitelepítették. Onnantól fogva az új hatalom új gazdákat és új hasznosítást keresett a faluhoz korábban ezer szállal kötődő arisztokrata család épített örökségének.

A szomorú látvány összefügg a pusztakamarási magyar közösség számbeli megfogyatkozásával, amely bő száz év alatt harmadára zsugorodott. Ma mintegy kilencven, helyben élő tagja van a református egyházközségnek, a többi 15 személy a környékbeli városokból tér időnként haza az egyházi ünnepekre. A nézelődést a Magyar utcában folytatjuk, ott, ahol a református templom, a papi lak és Sütő András szülőháza áll. Utunkon elkísér Oroszhegyi Attila Zsolt, a Pusztakamarási Református Missziói Egyházközség lelkipásztora, aki a helyi gyülekezet mellett a botházai, mezőszombattelki, tótházi, magyarlégeni és novalyi szórványgyülekezeteket is pásztoralja. Parányi egyházközségek ezek, ahol a magyarság már korábban lemorzsolódott, csupán a pusztakamarási maradt meg száz fős lélekszámúnak. A közel 1600 fős település többségi román és cigány lakossága mellett a magyarság arányát nehéz számolni, magyarázza vendéglátónk, aki a háromféle nemzetiség közötti együttélést normálisnak tartja, „mindenki tudja a maga helyét”.

Oroszhegyi Attila Zsolt lelkipásztor húsz éve szolgál a mezősegi gyülekezetben

Fotó: Orbán Orsolya

Tatárjárást követő lakosságcsere a Kemény-birtokról

A templomkertben megtekintjük a Kemény család ide menekített síremlékeit a kúriához közeli temető-részből, ahol a kommunista érában több sírkövet összetörtek. „A Kemény-birtokosok közül ketten éltek itt – Béla és Géza báró –, közöttük volt felosztva a pusztakamarási birtok. Béla bárónak nem voltak leszármazottai, így az az ág kihalt. Géza bárónak három gyermeke született, egyikük ma is él” – foglalja össze tömören a Kemények Pusztakamaráshoz fűződő családi kötődését a lelkipásztor. A kétezres évek elején egyeztettek a leszármazottakkal, hogy a meglévő síremlékeket hozzák a templomkertbe, mert a főúri család temetkezési helyét a negyvenes években feldúlták. Igaz, ma már senki nem bántja őket, de itt, a templom mellett nagyobb figyelmet kapnak, mint a nehezen megközelíthető bozóttengerben. Később a családtagok elkészítették Kemény Zsigmond mellszobrát, ami kiegészítette a sírkövekből álló Kemény-emlék-helyet. A régi Pusztakamarás a tatárjárás áldozata lett: a XVIII. századi betelepítés az erdélyi Kemény-birtokról történt, román és magyar földműveseket

hoztak a mezőségi falu elpusztított lakosságát pótolni. Ez a hullám is része volt a mezőségi lakosságcsereének, amikor több településen többségbe került a román lakosság. A trend Trianon óta erősödött fel. A korábban görög-katolikus román közösség – a kommunista érában betiltott egyházukat követően – görögkeleti, azaz ortodox vallású lett.

Pusztakamarás madártávlatból
Fotó: Orbán Orsolya

Dél-Erdélyben rekedt magyarság

Pusztakamarás magyar közösségét keményen megviselte a 20. század történelme. A Trianon előtti években, csúcskorában, a helyi református gyülekezet mintegy háromszáz lelket számlált, létszámában azonban már akkor is kisebb volt, mint a román gyülekezet. A második érvágás Észak-Erdélynek Magyarországhoz történő visszacsatolásakor, 1940-ben következett be, amikor az új román–magyar határ a falu fölötti domboldalon húzódott: Pusztakamarás Dél-Erdélyben, azaz Romániában maradt. Vendéglátónk megmutatja a tollunk „ugrásnyira” lévő egykori országhatárt, ami mély nyomot hagyott a helyi magyarság életében. Míg a határ túloldalán – ha csupán négy esztendőre is –, a magyar ember emelt fővel élhette életét, a pusztakamarási magyar közösség megmaradt megalázott helyzetében. Feljegyzésekből és az idős emberek elmondásából alakult ki bennem az a kép, hogy itt a magyarságot nem értéknek, hanem inkább rejtegetni való dolognak tartották, ami a házon, vagy a templom falain belül maradt, ahova a többségi román hatalom igyekezett Trianon után száműzni” – magyarázza a lelképásztor.

*Sütő András szülőháza: az emlékházban nyáron egy-
másnak adják a kilincset a turisták*
Fotó: Orbán Orsolya

Elvándorlás ipari munkahelyeket kínáló városokba

Pusztakamarás neves szülöttje, Sütő András híres könyvében, az *Anyám könnyű álmot ígér* című kötetében szociográfiai láttelepet készít az 1960-as évek mezőségi falujáról. Az 1927. június 17-én, Pusztakamaráson született és 2006. szeptember 30-án, Budapesten meghalt író emlékházát egy szomszéd-ban lakó asszony nyitja ki számunkra. A Ceaușescu-rendszerben egy darabig itt szolgáló Ferenczy Miklós lelképásztor mesélte egyik találkozásunk alkalmából, hogy Sütő András szülei hívő református emberek voltak, az író azonban ritkán vett részt istentiszteleten, ha éppen hazatért szüleit meglátogatni. A Sütő-emlékház nyáridőben sok turista felkeresi, aki a Mezőségen átutazik. Oroszhegyi Attila Zsolt szerint Sütő András könyve tüpontosan mutatja be azt a szórványosodási folyamatot, ami a kommunizmus évtizedeiben teljesedett ki. Ennek egyik vetülete a vegyes házasságok megszaporodása, illetve a falu elnéptelenedése.

*A papilak belső felújításán esett át, de külső felújításra
szorul*

Fotó: Orbán Orsolya

„Munkahelyek nem voltak: a két állami gazdaságban lehetett ugyan dolgozni, de aki mesterséget tanult, az elköltözött Kolozsvárra, Szamosújvárra, vagy Marosvásárhelyre. Mi öt település metszéshatárán élünk: 50 kilométerre Kolozsvár, keleti irányban ugyanannyi Szászrégen, 65 km-re fekszik Marosvásárhely, 40 Szamosújvár, és mintegy 40 km Torda és Aranyosgýeres. Ezek a városok elszívták a fiatalokat – románokat és magyarokat egyaránt” – mutatja a helyi közösség sorvadásának okait a lelkész.

*A Kemény-kúria romjai. Az épület az elmúlt 35 évben
teljesen lepusztult* Fotó: Orbán Orsolya

Kihantolnák a tatárjárás áldozatait

Visszakanyarodunk a Kemény családhoz, amely évszázadokon át meghatározó volt a falu és a református gyülekezet életében. Elsősorban egyházi kötődésük maradt fenn, hiszen ők építették a templomot, és hathatós segítségükkel újítták fel azt többször is. „1907-ben – amikor a templom régi zindelyfedelét lecserélték azbeszt palára –, Kemény Anna bárónő adott kölcsön a gyülekezetnek egy jelentős összeget, amit később elengedett. Templomot, parókiát, egyházi iskolát építettek, erre az örökségre ma is hálával tekint a magyar közösség. Miután kitelepítették őket, a kommunizmusban nem jöhettek haza, később pedig már nem kíváncsoztak annyira” – magyarázza vendéglátónk.

Kemény Zsigmond báró mellszobra a templomkertben
Fotó: Orbán Orsolya

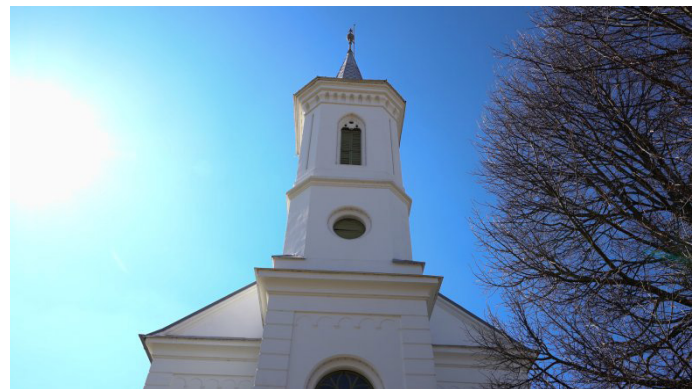
Húsz éve a pusztakamarási gyülekezetben szolgáló református lelkipásztor két évtizeddel ezelőtt 150 lélekkel vette át az egyházközséget, de mint fogalmaz, akkor sem lakott itt mindenki. A rendszerváltás után felgyorsult fogyási trendet jól mutatja, hogy keresztlő nincs, csak temetés. A kilencvenes években szűnt meg a magyar oktatás, azóta a fiatalok nem maradnak a faluban. Az elszármazottak általában az egyházi ünnepekre – főleg húsvétra – jönnek haza. Ünnepeken a vegyes házasságok román családtagjai egészítik ki a gyülekezet templomi részvételét. A faluba történő hazatérés, látogatás egyre gyéresebb, és egyre kevesebb embert érint, magyarázza a lelkész, akivel a református temetőbe is kilátogatunk. A gondozott sírkertben az 1905-ben épült emlékmű a tatárjáráskor elpusztult egykori templomnak és annak lakóinak állít emléket. A korabeli templomkövekből épített kegyhely körül tömegsírbán nyugszanak a tatárok által lekasztott őslakó magyarok.

Az 1905-ben állított emlékmű a református temetőben az Árpád-kori templom köveiből

Fotó: Orbán Orsolya

Megbecsülni is nehéz, hányan estek áldozatul a letről beözönlő barbár seregeknek. Oroszhegyi Attila Zsolt régi terve, hogy ásátások keretében gyűjtsék össze a megmaradt csontokat, hogy méltóképpen adózzanak az ősök emlékének. Egyszer talán erre is sor kerül, mint más tervek, amelyek a fogyatkozó magyar gyülekezet életében jelenthetnének fordulópontot.

A pusztakamarási református templom tornya

Fotó: Orbán Orsolya Kemény

Emléktáblák a Kemény család tagjairól a templom falán

Fotó: Orbán Orsolya

Forrás: <https://erdelyinaplo.ro/aktualis/a-kemeny-barok-es-suto-andras-nyomdokain-pusztakamarason>

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) XXXV. Közgyűlése - Beregszász, 2025. április 12.

A KMKSZ 35. Közgyűlésére ünnepélyes keretek között a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Főiskola reprezentatív külsejű átriumában került sor. A Gulácsy Géza alelnök irányításával lezajlott tanácskozás az ukrán és a magyar himnuszok eléneklésével vette kezdetét, majd a helybéli magyar színház művésze – a háborús viszonyokhoz illeszkedve – Babits Mihály Húsvét előtt című versét adta elő. Az évfordulói kongresszus jelmondata egy Radnóti Miklós-vers idézet volt: „Mert egyszer béke lesz. / Oh, tarts ki addig lélek, védekezz!”

A napirend első pontjában Brenzovics László videón elmondott elnöki beszámolója hangzott el. A KMKSZ elnöke azért nem lehetett jelen, mivel hazaárulással és szeparatizmussal való alaptalan megvádoltatása után magyarországi emigrációba kényszerült.

Az elnöki helyzetjelentés az általános ukrainai viszonyokat három, „d” betűvel kezdődő kifejezéssel jellemezte, a következők szerint: depopuláció, dezindustrializáció és dezintegráció. Ezek szerint az ukrán állam egykori 52 milliónyi lakosságának közel fele részét mára már elveszítette, a szovjet birodalomból örökölt, viszonylag fejlett ipara megsemmisült, valamikori izmos társadalma pedig szétesett.

Brenzovics László elismerését és köszönetét fejezte ki az öt területi és 110 helyi szervezetnek és ezek 34 ezernyi hűséges tagjának hősiességükért, és – egyebek mellett – köszönetet mondott Magyarországnak Kárpátaljának nyújtott hathatós politikai, erkölcsi és anyagi támogatásáért.

A közgyűlés a meghívott vendégek – köztük Tőkés László EMNT-elnök – köszöntőbeszédeivel folytatódott. A rendes napirend lezárása után kitüntetések átadására, zárónyilatkozat elfogadására és a Szózat eléneklésére került sor. Alább a püspök elhangzott szavai olvashatók.

Köszöntő beszéd a KMKSZ 35. közgyűlésén

Közel tizenkét esztendeig az Európai Parlament képviselőjeként fejtettem ki tevékenységemet. Ferenc Viktória kárpátaljai EP-képviselő köszöntő szavai hallatán hadd jegyezzem meg, hogy ezekben az években komoly erőfeszítéseket tettünk a külhoni magyarság jogainak védelme és kivívása érdekében – nem sok eredménnyel. Látnivaló, hogy sem akkoriban, még kevésbé a jelenlegi viszonyok között az Európai Unió nem sok érdeklődést tanúsított az őshonos nemzeti kisebbségek ügye iránt.

Amióta az Európai Parlamentből visszavonultam,

az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöki munkájára összpontosul a figyelmem. A Tanács nevében köszöntöm a KMKSZ küldöttgyűlését és fejezem ki együttérzésemet, valamint jókívánságaimat a Szövetségnek, vele együtt pedig háborúságot szenvedő kárpátaljai magyarságunk irányában. Bámulatos teljesítmény az Önök részéről, hogy 35 év után a KMKSZ a független Ukrajna legrégebbi bejegyzett szervezete, mely időben még a mi hosszú életű erdélyi érdekvédelmi szövetségünket is megelőzi. Példamutató számunkra az az 1991-ben megrendezett népszavazás, melyben Önök – az együtt élő nemzetiségekkel együtt – Kárpátalja tartomány különleges státusza, valamint a beregszászi járás autonómiája mellett tették le szavazatukat. Az aztán megint más kérdés, hogy politikai akaratnyilvánításukat utóbb az ukrán hatalom semmibe vette – mint ahogyan három évtized után a mi erdélyi autonómia követeléseinknek sincsen fogantatja.

Az EMNT köszöntésével együtt ezennel erdélyi magyarságunk és országunk román népének a szolidaritását is fontosnak tartom tolmácsolni, hiszen Kárpátalján mindkét nép kisebbségi közösségei megszenvedik a kegyetlen ukrainai háborút. Idegenbe szakadt Testvéreinknek a béke mihamarabbi beköszöntését kívánjuk.

A magyar országgyűlés határozata értelmében ez a nap – április 12-ike – a felvidéki erőszakos kitelepítések emléknapja. Kárpátaljai nemzettársaink mostani tragédiája – elvándorlása és megfogyatkozása – alighanem a felvidéki magyarságunk egykori megpróbáltatásaihoz hasonlítható. Valamikor a kárpátaljai menekülteknek is egy hasonló emléknapot kell szentelnünk.

Annak idején mérsékelt bizakodással fogadtuk azt a 2023 decemberében elfogadott kisebbségi törvényt, mely a Velencei Bizottság ajánlásait figyelembe véve enyhíteni látszott a kisebbségeket megnyomorító megszorításokon. Utóbb azonban kiderült, hogy a valóságban érdemi előrelépés nem történt. Sőt idén márciusban a KMKSZ, az UMDSZ és a KMPSZ közös nyilatkozatban volt kénytelen az ukrainai Legfelső Tanácshoz fordulni az előkészületben lévő újabb anyanyelvi és oktatásügyi korlátozások bevezetése ellen.

Megrendüléssel olvastam Zán Fábián Sándor kárpátaljai református püspök legutóbbi interjúját, amelyben kijelenti, hogy: „Túlélőképességünk határán állunk.” Húsvét közeledtén fájdalommal látjuk, hogy kárpátaljai Testvéreink keresztútjárása tovább tart – mind egyéni, mind családi, mind történelmi értelemben. Kálváriátok nem ért véget. Kereszthordozások a II. világháború gyászos eseményeit, a malenkij robot korszakát idézi. Hiányzó férfiak: me-

nekültek és rejtőzködő katonakötelesek, túlterhelt feleségek és édesanyák, magukra maradt gyermekek és öregek, időről-időre kiújuló magyarellenesség szegélyezi keresztutakat. És megkettőződő nyomorúság a keleti ukrán menekültek által, akik szülőföldjüket s ezzel együtt szinte mindenüket elvesztették.

Ebben a mélységes nyomorúságban hitetek és helytállások vigasztal és kölcsönöz erőt. A KMKSZ szolgálatával együttműködően egyházaink missziója is bámulatra méltó. Zán Fábián Sándor tanúsítja, hogy lelkipásztoraink közül senki sem hagyja oda a nyáját: „mindenki Kárpátalját választja”. Látása kész hitbéli bizonyágtétel: „Olyan közösséget látok, amelyért érdemes itt maradni, minden nap megküzdeni. Nemcsak azon dolgozunk, hogy túléljünk, hanem azon is, hogy terveink legyenek: engem ez, a jövőbe és növekedésbe vetett bizonyosság éltet.”

Tisztelt Közgyűlés! Szeretett magyar Testvéreim!

Jelek szerint a békekötés közelebb van minden ediginél. Magyarország hajlíthatatlan kiállása ügyetek mellett ígéretes. Az ukrán hatalom engedékenységre hajló ígéretesei is jó irányba fordulhatnak. Christophe Kamp, az EBESZ kisebbségügyi főbiztosa ezekben a napokban első ízben tett látogatást Ukrajnában. Az európai integráció forrpontra van. Remélni merjük, hogy az utóbbi másfél évtized „szűk esztendei” után megtörik a jég, és a kárpátaljai magyarok szenvedései nem bizonyulnak hiábavalónak. Ennek lehetne biztató előjele, hogyha húsvét szent ünnepére elnémulnának a fegyverek.

Talán Hérodotosztól származik az a bölcs gondolatpárhuzam, mely szerint: „Balga az, aki a háborút akarja a béke ellenében. Békében a fiak temetik az apákat, háborúban az apák a fiakat.” – Ne így legyen! Hő imát rebegjünk a harctéren elhulló fiakért. „Ne ölj!” – mondja az Úr a Tízparancsolatban. „Ti pedig így imádkozzatok” – tanítja Jézus a Miatyánkban: „Szabadíts meg a gonosztól!” Ámen. Így legyen! -----Isten áldása legyen népünkön! Isten áldja meg a Közgyűlés tanácskozásait!

Tőkés László

RÁCZ KÁROLY TUDÓS LELKIPÁSZTOR (1842-1925) ÉS A BÁNSÁGI MISSZIÓ

Emlékkonferencia Szapáryfalván (Típari),
2025. május 30 - június 1.

„Ne feledkezsetek meg vezetőitekről, akik Isten ígését hirdették nektek. Figyeljétek életük végére, és kövesseétek hitüket.” Zsid.13,7

Szapáryfalva (Típari) református gyülekezete idén emlékezik száz éve elhunyt lelkipásztorára, Rác Károlyra (Sarkad, 1842. július 29. – Szapáryfalva, 1925. március 1.). A centenárium napján, 2025. március 2-án megkoszorúztuk sírját a szapáryfalvi temetőben. Most pedig, a nyár elején, tudományos és gyülekezetépítő konferenciát szervez a Szapáryfalvi Református Egyházközség vezetősége, melyre szeretettel várjuk meghívottainkat!

A rendezvény tudományos és közösségépítő jellegű. Az egyház- és helytörténeti előadások mellett közösségi és kulturális műsorszámok is lesznek. Kiállítás készül Rác Károly korát idéző írásokból, képekből és tárgyi emlékekből.

Rác Károlyról röviden

A telepese falu első meghívott lelkipásztoraként Rác 41 évig szolgált a Bánságban, erőteljes missziói munkát végezve a bánsági reformátusság körében. Megalapozta és segítette a térségben számos református gyülekezet létrejöttét és működését.

A konferenciának tudományos jellege méltó emléket állít a tudós lelkipásztornak, aki tanulmányai során bejárta Európát, németországi és hollandiai teológiai tapasztalatokat szerzett és egyházi kapcsolatokat épített. Ezeknek nyomai láthatóak egyházi-írói hagyatékában, könyveiben, jegyzeteiben, fordításaiban.

Szapáryfalva magyar közösségéről

A falu egy erdővel borított dombtetőn létesült 1881-ben, a Szapáry grófok egykori birtokán. Lakói Torontál vármegye Albrechtsdorf nevű településéről érkeztek, mely néhány évvel korábban az árvizek miatt megsemmisült. A mai Szapáryfalva egy többnemzetiségű, többfelekezeti település, melynek a magyar közösség továbbra is meghatározó tényezője. A magyar kultúra és hagyományok ma is élnek – ami különösen ünnepeken, falunapokon, egyházi eseményeken válik láthatóvá.

Ez a konferencia reményeink szerint nagyszerű lehetőség arra, hogy jobban megismerjük a múltbeli történeteket és embereket. Ugyanakkor alkalom arra is, hogy Isten iránti hálával örvendezzünk a jelenben azokkal együtt, akik hitben és jóakarásban testvéreink.

Szapáryfalva Református Egyházközség presbitériuma nevében: Hermán Mostert Rebekka lelkipásztor, Végh József főgondnok, Madaras Andrea gondnok

Támogatóink: Zwollei Magyar Református Egyházközség. Darabanth Aukciósház (HU), Juhász István Alapítvány (NL), Polgármesteri hivatal Nagykanizsa/Primaria Coșteiu (RO), Szórvány Alapítvány (RO) és egyéni támogatók.

KONFERENCIAPROGRAM

PÉNTEK, MÁJUS 30.

17.00 Távolról érkezett vendégek fogadása. Ismerkedés. Helyszín: parókia, a templom mellett.

18.30 Esti ima. Hermán Mostert Rebekka ref.lp. Helyszín: templom

19.00 Vacsora (Vendégek számára. Helyszín: parókia)

SZOMBAT, MÁJUS 31. (a gyerekek szabadon játszhatnak a parókia udvarán 11-13 óra között)

10.00 Nyitóáhitat: Gáll Zoltán ref.lp, Lugos

10.20 Köszöntések

I. rész: Szapáryfalva születése

10.30 Király Zoltán, újságíró, helytörténész: *Hogy kerültünk mi ide a Bánságba? - A magyar református telepítések. Érdekességek Szapáryfalváról a település utáni években, a XIX. század végén.*

11.00 Téglásy Sándor, újságíró, fordító: *Hosszú út a dombtetőre. A szapáryfalvi közösség útja Debelyacsán és Albertfalván keresztül.*

11.30 Rácz Károly emlékkiállítás megnyitója: Madaras Andrea gyülekezeti gondnok

11.45 Kávészünet

II. rész: Rácz Károly lelkipásztor munkássága

12.00 dr. Hermán M. János ny.lp, egyháztörténész: *Rácz Károly életútja*

12.30 Bódis Ferenc esperes, volt szapáryfalvi lelkipásztor: *Egyházi rend és rendtartás Rácz Károly idején.*

Kérdések, hozzászólások

13.00 Alkotóverseny díjkiosztója (gyerekek bejönnek). Zsűri: Gáll Zoltán ref.lp, Gergely Krisztina tanítónő, Hermán Zsuzsi művészettörténész.

13.25 Csoportkép készítése

13.30 Ebédészünet – Mindenkit szeretettel várunk a parókia udvarán egy svédasztalos ebédre.

Párhuzamos program: toronylátogatás, kiállításmegtekintés, séta a faluban

III. rész: Rácz Károly sokszínű világa

15.00 Muzsika. Bokréta citeracsoport és Szabó Ferenc tanító, zenei vezető, Temesvár

15.15 Torontálvásárhely (Debelyacska) régen és most.

Bemutatják: torontálvásárhelyi vendégek.

15.45 Muzsika. Bokréta citeracsoport

16.00 dr. Hermán M. János ny. lp, egyháztörténész: *Rácz Károly kátékiadásai*

16.30 Vers: Ünnepe (Madaras János)

16.35 Teaszünet

16.45 Millisits Máté, művelődéstörténész: *Rácz Károly Mátyás királyt kutat. Rácz Károly helye és jelentősége a XIX. sz. és a XX. sz. elejei egyházi Mátyás királlyal foglalkozó kutatók között*

17.15 Konferencia összegzése, bezására és köszönetnyilvánítások

17.30 Esti ima: Czapp István ref. lp, Igazfalva

18.00 Közösségi vacsora: szapáryfalvi birkapaprikás. Helyszín: kultúrotthon

VASÁRNAP, JÚNIUS 1

11.00 Ünnepi istentisztelet, úrvacsorával. Igét hirdet: Beszédes Mária esperes,

Torontálvásárhely. Zenei szolgálat: Szapáryfalvi fiatalok. Vers: Baranyai Nándor

12.30 Koszorúzás a temetőben (Rácz Károly és Tőkés Elek lelkipásztorok sírjánál)

13.30 Ebéd a vendégek számára. Helyszín: kultúrotthon

2025 Az Ifjúság Szolgálatának Éve

Az Év Igéje 2025 ben: „Betölti javaival életed, megújul ifjúságod mint a sasé.” (Zsolt 103,5)

A megújulás a hívő élet egyik kulcsfogalma. Ez az ige jó vezére lehet a 2025-ös tematikus évnek: megújulhat gyülekezetünk ifjúsággal kapcsolatos munkája.

„Scheppen Christi”: Krisztus hajója

Az emdeni református nagytemplom kapujának a hajdani díszje, amely a hitük miatt üldözött és menekült holland gyülekezetek jelvénye volt.

ZWOLLEI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG HONGAARSE PROTESTANTSE GEMEENTE, ZWOLLE

Címünk / Adres: Koestraat 2, 8011 NK Zwolle Titkárság / Secretariaat:
Hertenstraat 24, 8011 GT Zwolle

Telefon: 0031 38 4233247

Email: jhermanm@gmail.com

Homepage: <https://www.zwolleireformatus.nl>

KvK-nummer: 75204703 - Rechtspersoon. RSIN: 860184420. - Rechtsvorm:
Kerkgenootschap. – Activiteiten: SBI-code 94911-Religieuze organisatie.
Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente,
Zwolle